

REGIONAAL BELEIDSPLAN VEILIGHEID

Noord-Nederland
2020 - 2023

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	5
1. INLEIDING	7
1.1. Waarom dit Regionaal Beleidsplan?	7
1.2. Wat verandert er?	7
1.3. Wat is de rol van het Regionaal Beleidsplan?	7
1.4. Hoe is dit plan tot stand gekomen?	7
1.5. Waar leveren we toegevoegde waarde?	8
1.6. Wat is de relatie met de Veiligheidsagenda?	8
1.7. Hoe monitoren we?	8
1.8. Andere afspraken over het Regionaal Beleidsplan	9
1.9. Samenwerkingscoalitie en maatwerk	9
1.10. Leeswijzer	9
2. ONDERMIJNENDE CRIMINALITEIT	10
2.1. Aanleiding	10
2.2. Opbrengst Regionaal Ondermijningsbeeld	10
2.3. Actuele ontwikkelingen	10
2.4. Wat willen we bereiken?	11
2.5. Hoe denken we dat te bereiken?	11
3. EFFECTIEVE VERBINDING VEILIGHEID EN ZORG	12
3.1. Aanleiding	12
3.2. Actuele ontwikkelingen	12
3.3. Wat willen we bereiken?	13
3.4. Hoe denken we dat te bereiken?	13
4. CYBERVEILIGHEID	14
4.1. Aanleiding	14
4.2. Actuele ontwikkelingen	14
4.3. Wat willen we bereiken?	15
4.4. Hoe denken we dat te bereiken?	15

INHOUDSOPGAVE

5.	MAATSCHAPPELIJKE ONRUST OF VERDEELDHEID (BIJ OVERHEIDSBESLISSINGEN)	16
5.1.	Aanleiding	16
5.2.	Actuele ontwikkelingen	16
5.3.	Wat willen we bereiken?	17
5.4.	Hoe denken we dat te bereiken?	17
6.	OPGAVEN VOOR ORGANISATIEONTWIKKELING POLITIE	18
6.1.	Aanleiding	18
6.2.	Ontwikkelagenda GGP 'Podium voor goed politiewerk'	18
6.3.	Doelstellingen ontwikkelagenda GGP	18
6.4.	Ontwikkelagenda Opsporing	19
6.5.	Doelstellingen ontwikkelagenda opsporing	19
6.6.	Hoe denken we dat te bereiken?	20
7.	TOELICHTING OP DE VERDELING VAN DE POLITIESTERKTE	21
7.1.	Inleiding	21
7.2.	Verdeling formatie over de hoofdonderdelen	21
7.3.	Verdeling formatie voor de basisteams	22
	LIJST VAN AFKORTINGEN EN BEGRIPPEN	23

BIJLAGEN

Bijlage 1a.	Uitwerking Veiligheidsagenda (Integrale tekst)	26
Bijlage 1b.	Uitwerking Veiligheidsagenda	39
Bijlage 2a.	Verdeling formatie over de hoofdonderdelen	40
Bijlage 2b.	Verdeling formatie over de basisteams	42
Bijlage 3.	Kaart van de eenheid Noord-Nederland	43

Ondermijning is
weliswaar minder
zichtbaar dan andere
criminaliteitsvormen,
maar daarom zeker
niet minder schadelijk.

VOORWOORD

Voor u ligt het vierde Regionaal Beleidsplan van de eenheid Noord-Nederland. Het is een ander plan dan u gewend bent. Het is namelijk nog meer dan voorheen gericht op het willen werken aan regionale thema's die ons allen bezig houden en waarvan we vinden dat die in samenwerking moeten worden opgepakt. Het beschrijft de strategische ontwikkelthema's waar de politie, haar gezag en haar partners zich op gaan richten in de komende vier jaren. Het is een aanvulling op het lokale veiligheidsbeleid van gemeenten en het Openbaar Ministerie en de landelijke Veiligheidsagenda van de Minister van Justitie en Veiligheid.

Dat er het een en ander veranderd is, is niet alleen terug te zien in vormgeving van dit plan, maar vooral ook aan de thema's waar we in regionaal verband aandacht voor willen hebben. In de voorgaande plannen betrof dit vooral zaken als jeugdoverlast, woninginbraken, geweld, grootschalige evenementen en georganiseerde criminaliteit; regionale prioriteiten die voortkwamen uit een inventarisatie van de lokale prioriteiten van alle noordelijke gemeenten. Het zijn veiligheidsproblemen die ook nu nog zeker aandacht vragen en krijgen, laat daarover geen misverstand bestaan.

Onze eenheid kent een diversiteit aan veiligheidsproblemen. De aanpak hiervan is primair belegd in de gemeentelijke veiligheidsplannen en bij het Openbaar Ministerie voor de bestrijding van de criminaliteit. De gemeentelijke veiligheidsplannen vormen dan ook de basis voor het lokaal veiligheidsbeleid. Dit Regionaal Beleidsplan verandert niets aan de lokaal vastgestelde prioriteiten; wél kan het een aanvullende en faciliterende werking hebben. Vanuit die gedachte is dit plan tot stand gekomen, om zodoende samen te werken aan thema's die onze aandacht nodig hebben. Welke dit zijn en wat we daarin willen bereiken leest u in dit plan. De gekozen thema's maken inzichtelijk voor welke opgaven we gezamenlijk staan, waarvoor nog geen sluitende aanpak is ontwikkeld, waarover we meer te weten moeten komen en waarvan we de aard en omvang nog niet goed, maar wel steeds beter, in beeld krijgen.

De (geregistreerde) criminaliteit en overlast zoals we dat altijd kenden, daalt al enkele jaren. Niet alleen landelijk gezien, maar ook in onze eenheid. Tegelijk is er toeneemende zorg over de aard en omvang van de minder

zichtbare, ondermijnende criminaliteit en de effecten daarvan op onze leefomgeving. De aanpak van ondermijning staat prominent op de agenda van alle veiligheidspartners en sluit aan bij de reeds ingezette koers om hier stevig op te investeren met ondersteuning van ons RIEC-samenwerkingsverband.

Onze eenheid kent een diversiteit aan veiligheidsproblemen

Daarnaast heeft een deel van de criminaliteit zich door de digitalisering van onze samenleving verplaatst naar de cyberspace. Hoe daar mee om te gaan houdt ons bezig. Wat doen de politie en het Openbaar Ministerie hierin, wat doen de gemeenten en hoe leren we daarin van elkaar? De politie in onze eenheid heeft hier al mooie stappen in gezet. Het is een betrekkelijk nieuwe vorm van criminaliteit die van ons allemaal extra inzet vraagt, te beginnen met vergroten van onze alertheid, weerbaarheid, kennis en kunde. Ook zien we dat veel thema's op het snijvlak van veiligheid en zorg liggen, denk bijv. aan huiselijk geweld, kindermishandeling, radicalisering

en personen met verward gedrag. De politie is vaak partner in de aanpak van deze problematiek, maar de gemeenten hebben een belangrijke rol als regisseur over de openbare orde in het veiligheidsdomein én over het sociaal domein. Meer nog dan in de achterliggende periode zullen deze werelden dichter bij elkaar gebracht moeten worden.

Tot slot hebben we in Noord-Nederland te maken met de komst van windmolenparken, die gemeente- en provinciegrensoverschrijdend zijn, maar ook met de aardbevingsproblematiek (en in relatie hiermee de gaswinning), zoutwinning en zonneparken. Grote (overheids)beslissingen die in Noord-Nederland leiden tot emotie of een kritische houding onder (delen van) de bevolking. De vraag hierbij is wel óf en in hoeverre we er beleid op kunnen ontwikkelen. Het is echter evident dat dit onderwerp ons allen bezighoudt. Daarom hebben de leden van het Regionaal Bestuurlijk Politie Overleg (RBPO) dit niet als regionaal thema benoemd, maar wel als onderwerp dat

(integrale) aandacht behoeft. Vandaar dat dit wel een plaats krijgt in dit Regionaal Beleidsplan.

We leggen hiermee vast dat we de komende jaren voortvarend aan de slag willen gaan met deze ontwikkelthema's. De vorderingen op concrete activiteiten en resultaten zullen in het RBPO aan de orde komen. Voor alle thema's geldt dat deze soms ook een zoektocht zullen zijn. Daarom zullen we de tijd nemen om te komen tot concrete uitvoeringsplannen die behulpzaam zijn bij de aanpak. De afstemming hierover verloopt eveneens via het RBPO. Uiteraard stellen we daarbij hulp, ideeën en concrete signalen van iedere betrokkene op prijs, zodat we samen verder kunnen bouwen aan een veilige regio voor onze inwoners.

Peter den Oudsten
Regioburgemeester eenheid Noord-Nederland

**Komende jaren
willen we
voortvarend aan
de slag met de
ontwikkelthema's.**

1. INLEIDING

1.1. WAAROM DIT REGIONAAL BELEIDSPLAN?

Artikel 39, eerste lid, van de Politiewet 2012 schrijft voor dat de burgemeesters van de gemeenten in het gebied waarin de regionale eenheid de politietaak uitvoert, alsmede de hoofdofficier van Justitie, ten minste éénmaal in de vier jaar een regionaal beleidsplan vaststellen. Voor de eenheid Noord-Nederland is dit het vierde Regionaal Beleidsplan sinds de vorming van de Nationale Politie in 2013⁹. De leden van het Regionaal Bestuurlijk Politie Overleg (RBPO) hebben op voorgaande versies en het totstandkomingsproces teruggeblikt en dit gaf aanleiding om nu te kiezen voor een andere vorm.

1.2. WAT VERANDERT ER?

Voorheen bevatte het Regionaal Beleidsplan voornamelijk lokale prioriteiten om de aandacht van de politie hiervoor te borgen. In de praktijk werd de meerwaarde als zeer beperkt ervaren, net als de ruimte voor lokale prioriteiten. Daarom is voor het Regionaal Beleidsplan Veiligheid 2020-2023 gezocht naar een vorm waarin het plan het meest kan bijdragen aan het veiligheidsbeleid van Noord-Nederland, die aanvullend op de gemeentelijke integrale veiligheidsplannen werkt door alleen strategische (ontwikkel)thema's te benoemen die in brede samenwerking moeten worden aangepakt.

In het RBPO¹⁰ is besloten om voor het nieuwe meerjarig Regionaal Beleidsplan van de eenheid een looptijd te hanteren van 2020-2023. Daarmee is voorkomen dat de totstandkoming van lokale veiligheidsplannen parallel loopt aan de totstandkoming van het Regionaal Beleidsplan en kan tevens beter rekening worden gehouden met de Veiligheidsagenda.

De landelijke Veiligheidsagenda loopt van 2019-2022. In 2022 zal gestart worden met de vaststelling van een nieuw Regionaal Beleidsplan; dit proces loopt daarmee gelijk met de start van het vaststellen van een nieuwe Veiligheidsagenda.

1.3. WAT IS DE ROL VAN HET REGIONAAL BELEIDSPLAN?

In het driehoeksoverleg stellen de burgemeester(s), de officier van justitie en de teamchef van de politie de lokale veiligheidsprioriteiten vast. Het Regionaal Beleidsplan verandert hier niets aan, maar beoogt een aanvullende en faciliterende werking te hebben op deze prioriteiten. Het plan neemt positie in tussen het lokale veiligheidsbeleid en de landelijke Veiligheidsagenda. De onderstaande redenen om strategische (ontwikkel)thema's in het plan op te nemen sluiten hierop aan. Het gaat om (ontwikkel)thema's:

- A** die vragen om een regionale aanpak omdat dit effectiever en/of efficiënter is;
- B** die de capaciteit, specialisme, competenties of schaal van het basisteam overstijgen;
- C** waarop wij in integraal verband een beleidsmatige intensivering of impuls willen bewerkstelligen.

1.4. HOE IS DIT PLAN TOT STAND GEKOMEN?

Op basis van de hiervoor beschreven redenen om thema's in het plan op te nemen, is een ambtelijke uitvraag gedaan¹¹ naar problemen die in het Noorden spelen en een gezamenlijke (regionale) aanpak vragen, en die daarom als thema zouden moeten worden opgenomen in het Regionaal Beleidsplan. Ook is in deze uitvraag gevraagd naar de prioriteiten uit de gemeentelijke veiligheidsplannen waaraan de politie een bijdrage moet leveren. Dit om te kunnen nagaan of daaruit toch nog zaken naar voren komen die niet bij het voorgaande werden aangedragen (of: telwel: missen we iets?). Op basis hiervan zijn drie thema's geselecteerd. Deze zijn voorgelegd aan en overgenomen door het gezag.¹² Dit betreft de volgende thema's:

- 1** (Georganiseerde) ondermijnende criminaliteit;
- 2** Effectieve verbinding Veiligheid en Zorg;
- 3** Cyberveiligheid.

⁹ Regionaal Beleidsplan Veiligheid 2013-2014, 2015-2018, 2019 en 2020-2023

¹⁰ Vergadering d.d. 8 maart 2019

¹¹ Door de ambtelijke werkgroep Regionaal Beleidsplan met vertegenwoordigers uit betrokken organisaties (gemeenten, OM, Politie, het RIEC-Noord, veiligheidshuizen).

¹² RBPO 8 maart 2019 en bestuurlijke conferentie d.d. 22 maart 2019

Verder zal er nadrukkelijk aandacht zijn voor het thema maatschappelijke onrust of verdeeldheid als gevolg van (overheids)beslissingen. Met het benoemen van een beperkt aantal regionale thema's blijft ruimte beschikbaar om flexibel in te kunnen spelen op actuele regionale problemen of gemeentegrens overstijgende situaties¹³, indien deze zich in de komende vier jaar voordoen¹⁴. De thema's kunnen op zichzelf ook een grote reikwijdte hebben.

1.5. WAAR LEVEREN WE TOEGEVOEGDE WAARDE?

In de eenheid bestaat de behoefte om op de genoemde thema's gezamenlijk beleid te vormen of bestaand beleid te intensiveren. Hiertoe bereiden werkgroepen per thema – onder leiding van een bestuurlijk trekker – voorstellen voor, die aan de leden van het RBPO worden voorgelegd. Dit beleid is dan aanvullend op het lokale beleid en faciliteert informatie-uitwisseling (en samenwerking). Te denken valt aan: het delen van 'best practices', het opstellen van handreikingen, het organiseren van bestuurlijke c.q. ambtelijke bijeenkomsten, het voorbereiden van besluitvorming in de daartoe geschikte gremia etc. We verwachten hiermee een effectieve gezamenlijke opvolging te geven aan deze regionale thema's.

1.6. WAT IS DE RELATIE MET DE VEILIGHEIDSAGENDA?

De politiewet schrijft voor dat de landelijke beleidsdoelstellingen van de minister t.a.v. de taakuitvoering van de politie zoals opgenomen in de Veiligheidsagenda in acht worden genomen in het Regionaal Beleidsplan¹⁵. Het gezag dient de beleidsdoelstellingen die de Minister van Justitie en Veiligheid voor de komende jaren in deze agenda heeft vastgesteld, mee te wegen bij de inzet van de politie. In dit verband is het belangrijk een tweetal zaken te benadrukken. De eerste is dat de politie onder dual gezag staat: voor de handhaving van de openbare orde en voor de hulpverlening ligt het gezag bij de burgemeester en voor de strafrechtelijke handhaving ligt het gezag bij de officier van Justitie. In het driehoeksoverleg maken de burgemeester en de officier van Justitie

afspraken over lokale prioriteiten en criminaliteitsbestrijding¹⁷. De tweede is dat – zoals eerder gezegd – het Regionaal Beleidsplan zich positioneert tussen het lokale veiligheidsbeleid en de landelijke Veiligheidsagenda.

Dit duale gezag is ook terug te zien in de Veiligheidsagenda. Er zijn landelijke doelstellingen geformuleerd die een relatie hebben met de wijze waarop het Openbaar Ministerie in overleg met de politie stuurt en weegt in de benodigde strafrechtelijke handhaving. Enkele thema's uit de Veiligheidsagenda zijn ook regionale thema's. In die gevallen bevatten beschrijvingen van deze regionale thema's ook meteen de betreffende landelijke afspraken uit de Veiligheidsagenda (voor de volledige Veiligheidsagenda, zie bijlage 1). De reden hiervoor is ook van toepassing op de lokale veiligheidsplannen: daar wordt op het niveau waar dit hoort aan gewerkt. Voorbeelden hiervan zijn de onderwerpen executie¹⁸, bewaken en beveiligen in het centrale domein en migratie¹⁹. Het gezag hierover is landelijk belegd.

Een uitzondering hierop vormt hoofdstuk 4 van de Veiligheidsagenda met daarin een beschrijving van de gewenste organisatieontwikkeling van de politie. Deze ontwikkeling loopt langs de lijn van een tweetal ontwikkelagenda's (GGP en Opsporing). Hoewel deze agenda's een landelijke oorsprong kennen, zal de toepassing ervan juist in samenspraak met en onder aansturing van het lokaal gezag verder vorm en inhoud krijgen.

Periodiek zal de uitvoering van de Veiligheidsagenda aan de orde komen in het RBPO²⁰.

1.7. HOE MONITOREN WE?

Dit Regionaal Beleidsplan brengt focus aan en de nog op te stellen uitvoeringsplannen geven verdieping op de betreffende regionale thema's. Dit betekent dat gezocht zal moeten worden naar een nieuwe manier van monitoring. Indachtig de wijze waarop de niet-geregistreerde criminaliteit zich manifesteert, ligt het voor de hand om de monitoring meer te richten op inhoud en minder op

¹³ Te denken valt aan windmolenparken, problematiek rondom aardbevingen, zoutwinning en zonneparken.

Zie bijvoorbeeld ook: vng.nl/onderwerpenindex/bestuur/interbestuurlijk-programma

¹⁴ Niet voorziene-onderwerpen bij de vaststelling van het Regionaal Beleidsplan Veiligheid 2015-2018 waren bijvoorbeeld de asiel toestroom, radicalisering en extremisme en personen met verward gedrag.

¹⁵ art. 20 lid 1 en art 18 lid 1 PW

¹⁶ Ministerie van Justitie en Veiligheid, Veiligheidsagenda 2019-2022,

https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2018Z20987&did=2018D54251. Geraadpleegd op 23 mei 2019

¹⁷ art. 11, 12 en 13 PW

¹⁸ Veiligheidsagenda 2019-2022: 2d

¹⁹ Veiligheidsagenda 2019-2022: 3e

²⁰ Op het moment van schrijven is de uitwerking van de afspraken uit de Veiligheidsagenda voor de regionale politie-eenheden nog niet definitief vastgesteld.

cijfermatige verantwoording. Ook in de Veiligheidsagenda wordt op verschillende punten aangegeven, dat er gewerkt wordt aan nieuwe indicatoren om het effect van de inspanning te kunnen meten. De monitoring van de gezamenlijke inspanningen in de eenheid kan hier bij aansluiten.

1.8. ANDERE AFSPRAKEN OVER HET REGIONAAL BELEIDSPLAN

Tot slot maakt dit plan inzichtelijk hoe de politiesterkte is verdeeld over de eenheid en hoe deze is ingericht²¹ (bijlage 2). Er zijn in de provincie Groningen en Fryslân gemeentelijk herindelingen geweest, waarop de politieorganisatie de grenzen van haar basisteams heeft aangepast, zoals u kunt zien in de kaart van de eenheid Noord-Nederland in bijlage 3.

1.9. SAMENWERKINGSCOALITIE EN MAATWERK

Om aan onze ambitie nog verder invulling te geven wordt de brede samenwerkingscoalitie verder uitgebouwd.

Maatwerk is nodig, maar we maken in Noord-Nederland samen heldere afspraken over wat we wel en niet toleren in onze samenleving. Dit vanuit het perspectief van één overheid. Uitgangspunt is en blijft dat regionale en landelijke afspraken aanvullend en ondersteunend zijn aan de lokale prioriteiten die door de gemeenteraden worden vastgesteld in het veiligheidsbeleid. Dit vraagt om goede lokale veiligheidsanalyses en een stevige informatiepositie.

1.10. LEESWIJZER

In de hierna volgende hoofdstukken worden de in paragraaf 1.4 beschreven onderwerpen verder uitgewerkt. Dat betekent achtereenvolgens ondermijnende criminaliteit (hoofdstuk 2), effectieve verbinding tussen veiligheid en zorg (hoofdstuk 3) en cyberveiligheid (hoofdstuk 4). In hoofdstuk 5 komt het thema maatschappelijke onrust of verdeeldheid (bij overheidsbeslissingen) aan de orde en in hoofdstuk 6 de ontwikkelopgaven voor de politie. Het afsluitende hoofdstuk 7 beschrijft de verdeling van de politiesterkte in de eenheid Noord-Nederland.

Dit plan draagt het meest bij als we strategische (ontwikkel)thema's benoemen die in brede samenwerking moeten worden aangepakt.

2. ONDERMIJNENDE CRIMINALITEIT

2.1. AANLEIDING

De aanpak van ondermijnende criminaliteit heeft prioriteit in Noord-Nederland, zowel lokaal als regionaal. Het besef dringt steeds verder door dat deze ondermijning weliswaar minder zichtbaar is dan andere criminaliteitsvormen, maar daarom zeker niet minder schadelijk. Directe slachtoffers zijn soms minder zichtbaar dan bij andere delicten. De criminele netwerken zijn actief in bijvoorbeeld georganiseerde hennepcultuur en de handel in (automatische) wapens en gebruiken zware geweldsmiddelen. Omdat zij daarbij gebruik maken van legale structuren, hebben deze netwerken een corrumperende werking en ontwrichtende effecten voor de samenleving als geheel, waardoor duidelijk is, dat ondermijnende criminaliteit een groot gevaar is voor onze rechtstaat. Het behoeft geen nadere toelichting dat we daarom werk maken van het versterken van onze ondermijningsaanpak.

2.2. OPBRENGST REGIONAAL ONDERMIJNINGSBEELD

In onze regio zien we in het Regionaal Ondermijningsbeeld soft- & harddrugscriminaliteit door (inter)nationale netwerken naar voren komen²². Andere veel voorkomende fenomenen zijn witwassen (soms in combinatie met vastgoedfraude) en ongebruikelijk bezit. In een aantal gebieden komen ook de problemen met Outlaw Motorcycle Gangs (OMG) sterk naar voren. Als opkomend fenomeen wordt fraude met Persoonsgebonden budgetten (PGB) en andere zorgsubsidies in meerdere regio's gesignaleerd; zeker in gebieden waar relatief veel kwetsbare groepen wonen (zoals de centrumgemeenten waar ook veel van de zorg- en welzijnsvoorzieningen geconcentreerd zijn). Fraude en misbruik binnen de vastgoedsector concentreert zich in de steden, waar huisjesmelkers een grote vastgoedportefeuille opbouwen en deze verhuren aan studenten en/of kwetsbare personen. Ook zien we in kleinere steden in de regio investeringen in vastgoed met (vermoedelijk) criminele gelden.

Daarnaast zijn in het Regionaal Ondermijningsbeeld specifieke branches en locaties naar voren gekomen waar nog weinig zicht op is.

2.3. ACTUELE ONTWIKKELINGEN

Ook op landelijk niveau heeft de aanpak van ondermijnende criminaliteit volop aandacht. De minister heeft dit thema geprioriteerd in de Veiligheidsagenda en vraagt de politie en het Openbaar Ministerie in de eerste plaats om samen te werken en prioriteit te geven aan ondermijningszaken; in de tweede plaats om de informatiepositie te versterken, in de derde plaats om de resultaten van de aanpak van ondermijning kwantificeerbaar te maken²³ en in de vierde plaats om de financiële aanpak een volwaardige plek te geven in de aanpak. Het kabinet heeft voor deze regeerperiode 100 miljoen euro beschikbaar gesteld²⁴ om de integrale aanpak van ondermijning te versterken. Als regio hebben we met versterkingsplannen^{25 26} een beroep gedaan op een deel van deze gelden, om zo een impuls te geven aan onze aanpak. De minister heeft onze claim toegekend en dat betekent dat we kunnen starten met de uitvoering. Ons handelen is gericht op het:

- ✓ Maximaal frustreren en verstoren van criminele verdienmodellen;
- ✓ Afpakken van crimineel vermogen;
- ✓ Onaantrekkelijk maken van locaties en gelegenheden voor crimineel ondernemerschap.

Als regio zijn we landelijk koploper voor het 'ondermijningsproof' maken van de APV en de ambitie om een integraal dynamisch ondermijnings- c.q. veiligheidsbeeld te ontwikkelen. Als regio nemen we op deze thema's de regie. We doen dat op een wijze die maakt dat de resultaten ook voor andere regio's bruikbaar zijn. Op vergelijkbare wijze kunnen wij gebruik maken van de thema's die in andere regio's ontwikkeld worden.

²² Regionaal Ondermijningsbeeld Noord-Nederland, RIEC-Noord, 2019

²³ Op het moment van schrijven is de uitwerking van de afspraken uit de Veiligheidsagenda voor de regionale politie-eenheden nog niet definitief vastgesteld.

²⁴ <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2018/11/16/minister-grapperhaus-verdeelt-100-miljoen-voor-aanpak-ondermijnende-criminaliteit>, Geraadpleegd op 23 mei 2019

²⁵ Versterkingsplan Incidentele middelen 2019 Regio Noord-Nederland, RIEC-Noord, 2018

²⁶ Versterkingsplan Intelligence & Analyse en Slagkracht 2019 e.v. Regio Noord-Nederland, RIEC-Noord, 2018

2.4. WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Het is van belang om zowel lokaal als regionaal – en in overeenstemming met de Veiligheidsagenda – een volgende stap te zetten in de ondermijningsaanpak. “De ketting is zo sterk als haar zwakste schakel” en de georganiseerde criminaliteit is voortdurend op zoek naar onze zwakheden. Het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) Noord-Nederland speelt hierin een belangrijke rol. Het RIEC faciliteert en ondersteunt de samenwerking in de aanpak van ondermijning tussen onder andere de politie, het Openbaar Ministerie, de Belastingdienst en de Noordelijke gemeenten. Onze integrale informatiepositie speelt een belangrijke rol in de effectiviteit van onze aanpak. Integrale ondermijningsbeelden geven veel inzicht, maar zijn statisch van aard. Juist daarom zetten we in, binnen de mogelijkheden die nader verkend worden, op het ontwikkelen van de integrale dynamische ondermijnings- c.q. veiligheidsbeelden. Zo willen we komen van foto naar film, van mono naar integraal en van statisch naar dynamisch. Andere belangrijke stappen in de (integrale) aanpak zijn het verbreden van het maatschappelijke draagvlak om ondermijning tegen te gaan, het vergroten van de (bestuurlijke) weerbaarheid en het wegnemen van de gelegenheidsstructuren waarin criminaliteit kan floreren. Daarnaast investeren we in het vergroten van onze gezamenlijke slagkracht. Dit doen we onder meer door het versterken van onze (integrale) uitvoering door de komst van een regionaal werkzaam Integraal Ondermijningsteam dat ondersteunend is aan de aanpak van (complexe) ondermijningscasuïstiek²⁷. Omdat ondermijnende criminaliteit veelal sterk financieel gedreven is, wordt bovendien een team geformeerd dat zich integraal richt op het afpakken van crimineel vermogen: misdaad mag niet lonen.

2.5. HOE DENKEN WE DAT TE BEREIKEN?

Met een brede versterking wordt beoogd de integrale aanpak van ondermijnende criminaliteit de komende jaren effectiever vorm te geven en concrete resultaten te bereiken door te investeren op de hieronder genoemde pijlers.

INTELLIGENCE EN ANALYSE:

meer en beter zicht en inzicht in vitale schakels en in het businessmodel van de georganiseerde ondermijnende criminaliteit;

FLEXIBELE UITVOERINGSKRACHT:

het slimmer en effectiever inzetten van schaarse capaciteit;

DUURZAME SAMENWERKING:

investeren in het verstevigen van bestaande publieke en private allianties en het aangaan van nieuwe;

KENNIS EN EXPERTISE:

een intensivering van het meer en beter delen van ‘best practices’ en het mobiliseren van kennis en leren;

BESTUURLIJKE WEERBAARHEID:

versneld weerbaar maken van het bestuur en de partners tegen ondermijnende criminaliteit.

Naast de intensivering van de ondermijningsaanpak zet het RIEC Noord-Nederland haar reguliere taken op dit thema voort, zoals het aanpakken van integrale casuïstiek, het versterken van bewustwording en weerbaarheid, het opstellen en ontwikkelen van ondermijningsbeelden, de ondersteuning bij de toepassing van de Wet Bibob, etc. Hiernaast is het belangrijk dat we de politiecapaciteit in de wijk goed georganiseerd hebben, willen we ook lokaal effectief zijn in onze aanpak.

²⁷ De aansturing van de operationele activiteiten van de politie hierin, is de verantwoordelijkheid van de RIS, de Regionale Integrale Stuurcommissie.

3. EFFECTIEVE VERBINDING VEILIGHEID EN ZORG

3.1. AANLEIDING

Uit de uitvraag onder de gemeenten in Noord-Nederland (zie paragraaf 1.4) zijn diverse onderwerpen naar voren gekomen, waar zowel sprake is van een component veiligheid als een component zorg. Omdat de gemeenten regisseur zijn van het veiligheidsdomein en het sociale domein, vervullen zij een sleutelrol bij het bereiken van een effectieve verbinding tussen veiligheids- en zorgpartners en bij een samenhangende visie op de gemeenschappelijke problematiek rond kwetsbare inwoners. Een goede verbinding tussen beide domeinen binnen een gemeente draagt bij aan een optimale balans tussen preventie, zorg en repressie. Deze verbinding wordt belangrijker, naarmate de problematiek complexer wordt. Het is van belang dat de veiligheids- en zorgpartners meer aansluiting vinden bij bestaande structuren, zoals de wijk- en gebiedsteams, de Tactisch Veiligheidsoverleggen en de Veiligheidshuizen²⁸. Escalatieafspraken zoals de Aanpak Voorkoming Escalatie zijn hierbij belangrijke hulpmiddelen.

3.2. ACTUELE ONTWIKKELINGEN

De afgelopen jaren zijn er in de politiesystemen steeds meer (veiligheids)incidenten geregistreerd van kwetsbare personen of personen met verward gedrag. Voor deze stijgende trend zijn diverse maatschappelijke oorzaken aan te wijzen, zoals armoede, woningnood, werkloosheid en bezuinigingen. De samenwerking tussen zorg, welzijn, straf en veiligheid is een essentieel onderdeel van de decentralisatie van overheidstaken naar gemeenten en de ontwikkeling van de Veiligheidshuizen naar Veiligheid- en Zorghuizen.

Bij veel problemen is zowel sprake van een component veiligheid als een component zorg. Samenwerking tussen de veiligheidspartners en andere publieke en private organisaties is hierin een steeds belangrijkere rol gaan spelen (zie ook paragraaf 6.2). De betrokken partners moeten onder andere investeren in een samenhangende aanpak tussen veiligheid en zorg, om zo de veiligheid in de leefomgeving van inwoners te versterken. De onderwerpen die via dit Regionaal Beleidsplan aandacht krijgen, zijn ook onderwerpen die genoemd zijn in de Veiligheidsagenda 2019-2022 en/of die bestuurlijk zijn geagendeerd binnen de Vereniging van Nederlandse Gemeenten²⁹:

AANPAK MENSENHANDEL (KETENREGIE EN ZORGCOÖRDINATIE):

Binnen de regio is een aanpak mensenhandel opgezet tussen de gemeenten in Noord-Nederland, zorgpartners en partners binnen het RIEC-convenant. De ketenaanpak mensenhandel Noord-Nederland beschrijft rollen en verantwoordelijkheden van deze partners. Landelijk is eind 2018 het programma 'Samen tegen mensenhandel'³⁰ gestart, met als een van de doelstellingen het opzetten van regionale tafels;

VOORKOMEN TERUGVAL EX-GEDETINEERDEN:

Het programma 'Koers en Kansen'³¹, van het ministerie van Justitie en Veiligheid, krijgt uitvoering in de regio. Deze uitvoering is in de meeste gemeenten belegd bij de Veiligheidshuizen. Met vernieuwende projecten probeert dit programma nieuwe manieren te vinden voor effectievere sancties, om zo (samen) het terugvallen van delinquenten in crimineel gedrag tegen te gaan. Hierin werken justitiële ketenpartners in de periode vóór detentie intensief samen met lokale zorgcoördinatoren; Huiselijk geweld en kindermishandeling; in april 2018 is het Actieprogramma 'Geweld hoort nergens thuis' gestart³². Jaarlijks zijn landelijk ongeveer 200.000 volwassenen en 119.000 kinderen slachtoffer

²⁸ Veiligheidshuis Drenthe, Veiligheidshuis Fryslân en Actiecentrum Veiligheid en Zorg Groningen

²⁹ Vereniging voor Nederlandse Gemeenten, Opgaven IBP, <https://vng.nl/onderwerpenindex/bestuur/opgaven-ibp>. Geraadpleegd op 23 mei 2019

³⁰ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/11/13/tk-bijlage-3-samen-tegen-mensenhandel>. Geraadpleegd op 23 mei 2019

³¹ <https://www.sanctieuitvoering.nl/>. Geraadpleegd op 18 juni 2019

³² Kamerbrief over programma 'Geweld hoort nergens thuis'. Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Den Haag, 25 april 2018

van huiselijk geweld³³. In het programma is als doelstelling opgenomen, dat in iedere regio een betrouwbaar werkend netwerk wordt opgezet, waarin onder meer zorgpartners, justitiepartners, onderwijsinstellingen en Veilig Thuis duurzaam en doeltreffend samenwerken aan de veiligheid in huiselijke kring;

PERSONEN MET VERWARD GEDRAG:

Het landelijke Schakelteam Personen met Verward gedrag beëindigde op 1 oktober 2018 zijn werkzaamheden³⁴. De vier opdrachtgevers (het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Ministerie van Justitie en Veiligheid, Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de VNG) hebben ervoor gekozen om de regierol bij de regio te beleggen, met als doel verbindingen te maken binnen de regio, tussen de regio's onderling en tussen de regio's en relevante landelijke programma's. In Noord-Nederland bestaat de Werkgroep personen met verward gedrag. Binnen deze werkgroep worden naast knelpunten in de aanpak, ook de verschillen in accenten binnen de drie provincies besproken en waar nodig aangepast;

WET VERPLICHTE GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG:

De wet treedt per 1 januari 2020 in werking³⁵ en vraagt om een ketenaanpak tussen de zorgpartijen, het Openbaar Ministerie, de politie en de gemeenten.

Uit de eerder genoemde uitvraag onder de gemeenten in Noord-Nederland is gebleken, dat er voor radicalisering op lokaal niveau al diverse overlegstructuren zijn opgezet. Een regionale, ambtelijke werkgroep volgt de ontwikkelingen en agendaert deze zo nodig in de daarvoor bestemde gremia. Wij zetten de bestaande activiteiten tegen radicalisering dan ook voort. Daarnaast wordt er lokaal preventief gewerkt door training en scholing op een vroegtijdige signalering.

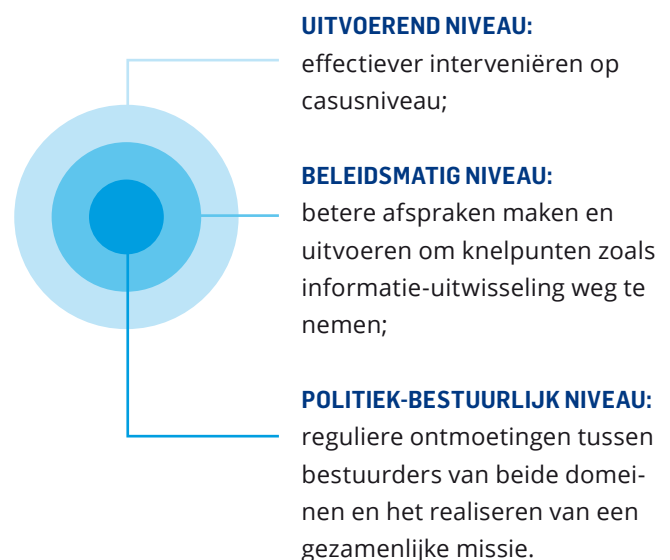
3.3. WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Tussen het veiligheidsdomein en het zorgdomein bestaat, zoals gezegd, een direct verband. De decentralisaties bieden de gemeenten de mogelijkheden om een effectiever veiligheidsbeleid te voeren. De ervaring leert, dat de zorgketen en de veiligheidsketen nóg effectiever zijn, als zij gebruik kunnen maken van elkaars interventiemogelijkheden. Voor een effectieve verbinding tussen de twee domeinen kan gedacht worden aan de volgende interventies:

- ✓ Het leggen van dwarsverbanden tussen de beleidstukken van beide domeinen;
- ✓ Regiebepaling op basis van inhoud van de casuïstiek;
- ✓ Het elimineren van drempels tussen de domeinen door prioritering en het creëren van bewustzijn;
- ✓ Het geven van prioriteit aan preventie en vroegtijdige signalering;
- ✓ Het uitwisselen van kennis, expertise en instrumentarium;
- ✓ Het volgen van en aansluiten bij landelijke ontwikkelingen in gegevensdeling voor een goede informatiepositie.

3.4. HOE DENKEN WE DAT TE BEREIKEN?

Om een veilige en leefbare regio te garanderen, waarin ieder de zorg ontvangt die hij nodig heeft, ligt de focus de komende periode op de samenwerking tussen de gemeente en de bewoners in de wijk, de politie, de ondernemers en andere organisaties en instellingen. De samenwerking is casusafhankelijk en omvat het aanpakken van hinder, overlast en criminaliteit. Daarbij trekken het veiligheids- en zorgdomein gezamenlijk op, om niet alleen openbare ordeproblemen te voorkomen en constante problemen effectief aan te pakken, maar ook door vroegtijdig te signaleren om problemen zoveel mogelijk te voorkomen. Om de domeinen veiligheid en zorg beter te verbinden en elkaars werelden beter te leren kennen en te kunnen benutten, moet er geïnvesteerd worden op meerdere niveaus:

³³ Rijksoverheid, 'Geweld hoort nergens thuis: Aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling', p. 7, <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/beleidsnota-s/2018/04/25/geweld-hoort-nergens-thuis-aanpak-huiselijk-geweld-en-kindermishandeling>. Geraadpleegd op 23 mei 2019

³⁴ <https://vng.nl/onderwerpenindex/maatschappelijke-ondersteuning/nieuws/persoonsgerichte-aanpak-verward-gedrag-heb-oog-voor-elkaar>. Geraadpleegd op 23 mei 2019

³⁵ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2018-37.html>. Geraadpleegd op 23 mei 2019.

4. CYBERVEILIGHEID

4.1. AANLEIDING

De snelle digitalisering van de samenleving brengt naast kansen ook risico's met zich mee, waaronder cybercrime en een gebrek aan cybersafety. Het Cybersecuritybeeld Nederland 2018³⁶ schetst een zorgwekkend beeld van de veiligheidssituatie in het digitale domein. Er is sprake van toenemende reële cyberdreigingen, en de digitale weerbaarheid van Nederland staat onder druk.

De betekenis van de term cybercrime is dezelfde als die van cybercriminaliteit of computercriminaliteit. Het gaat hier om misdaad gepleegd met ICT, gericht op ICT. Het strafbare feit wordt dus gepleegd met een computer, smartphone, smartwatch of tablet, kortom alles waar een processor in zit. Cybercrime voorbeelden zijn hacking, DDoS-aanvallen, ransomware, virussen, malware, enzovoort. Het plegen van cybercrime is aantrekkelijk voor criminelen door het grote bereik (veel potentiële slachtoffers) én de anonimiteit van internet. De motieven lopen uiteen, maar meestal gaat het om het buitmaken van geld.

De politie, het Openbaar Ministerie en de gemeenten dragen vanuit hun taakstellingen en bevoegdheden verantwoordelijkheid voor een integrale bijdrage aan de aanpak van cybercrime. Ter bevordering van deze aanpak wordt samengewerkt onder het RIEC-convenant. Noord-Nederland is op dit moment (mei 2019) de enige regio waarin de integrale aanpak van cybercrime is toegevoegd als extra thema aan het RIEC-convenant. Dit maakt het voor convenant partners mogelijk, om op casusniveau informatie met elkaar uit te wisselen bij (een vermoeden van) cybercrime.

TOP-5 VAN CYBERREGISTRATIES IN NOORD-NEDERLAND³⁷

- 1 Misbruiken van accounts voor het doen van bestellingen
- 2 Tech Support (Microsoft) Scam
- 3 Factuurfraude
- 4 Digitale afpersing via afdreigmails
- 5 Fraude met bankgegevens/internetbankieren (1 cent-fraude, phishingmails en sms-berichten)

4.2. ACTUELE ONTWIKKELINGEN

Op basis van de landelijke Veiligheidsagenda 2019-2022 geldt voor Noord-Nederland een kwantitatieve doelstelling van 27 reguliere onderzoeken in 2019³⁸. Hiervan mag 25% met een alternatieve interventie worden afgedaan. Alternatieve interventies zijn preventieve en/of verstoring van activiteiten, zoals het in beslag nemen van een server of het uit de lucht halen van een website. Het cyberteam van de politie in Eenheid Noord-Nederland moet daarnaast inzet verlenen bij twee tot vier landelijke fenomeenonderzoeken. Voor de jaren 2020-2022 worden jaarlijks nieuwe kwantitatieve doelstellingen bepaald.

Het is belangrijk dat de politie, het Openbaar Ministerie en de gemeenten zelf de informatiebeveiliging goed op orde hebben. Bij informatiebeveiliging gaat het enerzijds om de beveiliging van ICT-systemen en anderzijds om de bewustwording van medewerkers.

De crisisorganisatie (Grip 1 - 5) functioneert goed in de reguliere setting, maar een cybercrisis vraagt om een specifieke benadering. Cyber-crisismanagement is een aanpak die tot doel heeft het crisisvermogen van organisaties te versterken voor de beperking van de organisatiebrede en maatschappelijke gevolgen van ICT-incidenten.

³⁶ Cybersecuritybeeld Nederland CSBN 2018. NCTV, Den Haag, juni 2018

³⁷ Cyberintelligence in 2018 Noord-Nederland. Politie-eenheid Noord-Nederland, DRIO, Afdeling Analyse & Onderzoek, 2019

³⁸ Op het moment van schrijven is de uitwerking van de afspraken uit de Veiligheidsagenda voor de regionale politie-eenheden nog niet definitief vastgesteld.

4.3. WAT WILLEN WE BEREIKEN?

De criminaliteit heeft zich de laatste jaren gedeeltelijk verplaatst van het fysieke naar het digitale domein. De aanpak van cyberzaken is niet langer enkel een specialisme van het Team High Tech Crime van de Landelijke eenheid van de politie, maar behoort tot het reguliere takenpakket van de politie en het Openbaar Ministerie. Zowel de politie als het Openbaar Ministerie zijn hun organisatie hierop aan het inrichten; ook in Noord-Nederland. De regionale aanpak van cybercrime kan echter niet alleen plaatsvinden via de weg van opsporing en vervolging. Minstens zo belangrijk zijn preventie, verstoring en slachtoffernotificatie.

Ook een groot aantal gemeenten is hard op weg de eigen organisatie zo in te richten dat zij goed uit de voeten kan met digitale vraagstukken. Naast de rollen van de politie en het Openbaar Ministerie bevinden gemeenten zich in een uitstekende positie om bij te dragen aan de integrale aanpak. Hierbij kan worden gedacht aan preventieve activiteiten, bijvoorbeeld het benadrukken van het belang van bewustwording onder burgers en bedrijven van cybersecurity en cybersafety. Gemeenten kunnen daarbij rekenen op goede ondersteuning vanuit de VNG, het CCV, het Platform Veilig Ondernemen en het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Bovendien wordt contact gezocht met de IT-afdelingen van regionale HBO en ROC opleidingen. De gemeenten ontwikkelen een gezamenlijke visie over verantwoordelijkheden van de gemeenten hierin. Onderdeel van de aanpak cybercrime is dat de partijen gezamenlijk doorwerken aan een volledige invulling van taken en verantwoordelijkheden in de integrale aanpak. Dit houdt in dat gemeenten in gesprek gaan over hun taken en verantwoordelijkheden hierin.

De minister vraagt in de Veiligheidsagenda ook aandacht voor online seksueel kindermisbruik. Hierbij zijn geen aantallen afgesproken. Het gaat bij deze aanpak om de focus op het identificeren van slachtoffers, misbruikers, vervaardigers en keyplayers binnen (online) netwerken alsmede downloaders en verspreiders. Voor de aanpak van online seksueel kindermisbruik is een vaste hoeveelheid capaciteit ingezet, verdeeld over een aantal gespecialiseerde teams die centraal worden aangestuurd. Er is dan ook geen regionale verdeling van onderzoeken gemaakt.

4.4. HOE DENKEN WE DAT TE BEREIKEN?

De politie, het Openbaar Ministerie en de gemeenten investeren in de informatiebeveiliging van de eigen organisatie en de bewustwording van medewerkers.

De DRIO van de eenheid Noord-Nederland maakt een veiligheidsbeeld voor de eenheid Noord-Nederland. In dit veiligheidsbeeld komt specifiek ook het veiligheids-thema cybercrime naar voren. Overzicht en inzicht (duiding) op de ontwikkeling van dit onderwerp wordt ter beschikking gesteld aan het bevoegd gezag.

De politie en het Openbaar Ministerie zijn verantwoordelijk voor de strafrechtelijke aanpak van cybercrime. Op basis van de landelijke Veiligheidsagenda 2019-2022 worden jaarlijks kwantitatieve doelstellingen voor elke regio bepaald. De politie en het Openbaar Ministerie richten zich niet alleen op opsporing en vervolging, maar hebben samen met andere partners ook nadrukkelijk oog voor preventie, verstoring en slachtoffernotificatie. Bij preventie wordt gedacht aan het, samen met het bedrijfsleven, ontwikkelen van een barrièremodel voor een veel voorkomend fenomeen in Noord-Nederland. Gemeenten onderzoeken of zij, via het stelsel van vergunningverlening en handhaving, kunnen voorkomen dat bedrijven, al dan niet bewust, optreden als facilitator van cybercrime c.q. ondermijning. Gedacht wordt aan datacenters, hostingbedrijven, websitemakers etc. Ten aanzien van de integrale aanpak van cybercrime wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheden van het RIEC-samenwerkingsverband.

De politie, het Openbaar Ministerie en de gemeenten ondersteunen de Stichting Cyberweerbaarheid Noord-Nederland om te komen tot de vorming van een Digital Trust Center in Noord-Nederland.

Gemeenten in Noord-Nederland werken toe naar een gemeenschappelijk kader voor taken en verantwoordelijkheden ten aanzien van het thema cybercrime in Noord-Nederland.

5. MAATSCHAPPELIJKE ONRUST OF VERDEELDHEID

(BIJ OVERHEIDSBESLISSINGEN)

5.1. AANLEIDING

Wereldwijde risico's en onzekerheden werken door op het niveau van bijvoorbeeld de provincies en gemeenten. Soms kan de nationale overheid door regelgeving en handhaving daarbij een belangrijke rol spelen, bijvoorbeeld door nationale doelen te formuleren, regelgeving te maken, belasting- en subsidiemaatregelen te nemen en samenwerkingsovereenkomsten te sluiten.

In de eerder genoemde ambtelijke uitvraag (zie paragraaf 1.4) zijn ook onderwerpen aangedragen die we zouden kunnen scharen onder het thema 'Maatschappelijke onrust of verdeeldheid bij (overheids)beslissingen'. Te denken valt aan de komst van windmolenparken die gemeente- en provinciegrensoverschrijdend zijn, maar ook aan de aardbevingsproblematiek als gevolg van de gaswinning, zoutwinning en zonneparken. Grote (overheids)ontwikkelingen in Noord-Nederland waarbij ook een kritische houding van de bevolking te bemerken is.

Het is de vraag óf en in hoeverre we er beleid op kunnen ontwikkelen. Het is echter evident dat dit onderwerp ons allen bezighoudt. Daarom hebben de leden van het Regionaal Bestuurlijk Politie Overleg dit niet als regionaal thema benoemd, maar wel als onderwerp dat (integrale) aandacht behoeft³⁹. Vandaar dat dit wel een plaats krijgt in dit Regionaal Beleidsplan.

5.2. ACTUELE ONTWIKKELINGEN

De afgelopen jaren hebben diverse overheidsbeslissingen voor maatschappelijke onrust gezorgd in Noord-Nederland. Deze beslissingen zijn – net als de reacties

daarop – onderhevig aan politieke opvattingen. Het gaat om de problemen die de gaswinning in Groningen teweegbrengt^{40 41 42} en sinds enkele jaren komt daar de weerstand tegen grootschalige wind- en (in mindere mate) zonneparken en zoutwinning bij. Deze weerstand varieert sterk; zowel in aard en omvang als in geografie en tijd en komt voort uit ervaren ongelijkheid en/of onrechtvaardigheid. Ook andere vormen van onrust – zoals de demonstraties van de Gele Hesjes en die voor en tegen Zwarte Piet – getuigen van deze ervaren ongelijkheid en onrechtvaardigheid. Deze ontwikkelingen brengen sociale tegenstellingen teweeg tussen de groep die voordeel ervaart en de groep die nadeel ondervindt. Deze gaan gepaard met gevoelens van onmacht, discriminatie en/of uitbuiting.

Een deel van de onrust, met name in de energietransitie, is gericht tegen de overheid. De belangen van het Rijk en/of de provincie staan hier (vaak) haaks op die van de gemeenten en/of de bewoners. Dat is ook deels terug te zien in de protesten van de Gele Hesjes. In de demonstraties voor en tegen Zwarte Piet staan bevolkingsgroepen niet zozeer tegenover de overheid, maar tegenover elkaar.

De genoemde onrust kan resulteren in een ongewenste situatie, namelijk polarisatie. Polarisatie kan van invloed zijn op (het handhaven van) de openbare orde: het vraagt dan ook onze gezamenlijke tijd c.q. capaciteit en aandacht. Het is reëel om te veronderstellen dat deze ontwikkelingen de komende jaren actueel zullen blijven. Daarom is het van belang om deze aandachtig te volgen. Waar nodig en relevant worden er maatregelen genomen. Hierin hebben de betrokken bestuurders (politiek en gezag) de regie.

³⁹ Vergadering RBPO d.d. 3 maart 2019

⁴⁰ Gevolgen van bodembeweging voor Groningers; Ervaren veiligheid, gezondheid en toekomstperspectief 2016-2017. Uitgevoerd door Rijksuniversiteit Groningen, GGD Groningen en Onderzoek & Statistiek van de gemeente Groningen, in opdracht van de Nationaal Coördinator Groningen. 2018

⁴¹ Een veilig huis, een veilig thuis? Een kwalitatief onderzoek naar het welbevinden en de leefomgeving van kinderen en jongeren in het Gronings gaswinningsgebied. Zijlstra, E. et al., RUG, 2019

⁴² Literatuurstudie 0.1 Maatschappelijke Gevolgen Bodembeweging Groningen. Sociaal Planbureau Groningen, 2016

5.3. WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Op de besluitvormingsprocessen die vooraf gaan aan (Rijksoverheids)projecten hebben de veiligheidspartners in de eenheid Noord-Nederland weinig invloed. Het is bovendien vooraf niet altijd duidelijk welke thema's tot maatschappelijke onrust leiden. Wel is het van belang dat wij er gezamenlijk alert op zijn en blijven.

Ontstane onrust geeft veelal aan, dat er een roep is naar maatschappelijke en/of politieke veranderingen. Dat vraagt om inzicht in de oorsprong van de onrust en een stabiele samenleving, die weerstand kan bieden aan on-democratische invloeden, kan meebuigen met democratische en kan herstellen van crises. Dat vraagt veel van alle betrokkenen.

Van de betrokken veiligheidspartners wordt verwacht dat zij een goede informatiepositie hebben en in verbinding staan met de gemeenschap. De methodiek 'Bondgenoten' kan hiervoor ingezet worden, zodat betrokken partijen vroegtijdig en adequaat kunnen ingrijpen^{43 44}.

(IFV) en het eerder geciteerde CCV. Ook deze kennis is nu al beschikbaar en zullen we actief onder de aandacht brengen van de veiligheidspartners.

De tweede lijn is dat we de ontwikkelingen op genoemde onderwerpen volgen en daarin proberen proactief te handelen. Zo is bijvoorbeeld een grensoverschrijdende driehoek windparken ingericht, waaraan de burgemeesters van de betrokken gemeenten, de officier van justitie en een afgevaardigde van de politie deelnemen. Hierin creëren de deelnemers een gezamenlijk overzicht van locaties, transportbewegingen, betrokkenen etc. en maken afspraken over de te nemen integrale maatregelen.

De derde lijn ligt in het gezamenlijk goed omgaan met het demonstratierecht. Ook hierin willen we graag gebruik maken van de wetenschappelijke kennis en deze delen met belanghebbenden. Hierbij benutten we van de ervaringen die we hebben opgedaan bij demonstraties als die bij Code Rood (2018) en bij de intocht van Sinterklaas (2017).

5.4. HOE DENKEN WE DAT TE BEREIKEN?

Hierin hebben we al verschillende stappen gezet; er zijn er ook nog diverse nodig. Welke dat zijn is nog een zoektocht die langs verschillende lijnen verloopt.

De eerste lijn is het zoeken van verbinding met universiteiten. De afgelopen jaren is uitgebreid wetenschappelijk onderzoek gedaan naar maatschappelijke onrust⁴⁵ en (de maatschappelijke effecten van) o.a. de energietransitie^{46 47 48}. Wij willen graag van deze wetenschappelijke kennis gebruik maken en deze actief/actiever uitdragen, omdat de onderzoeken mogelijk inzicht en handelingsperspectief bieden. Daarnaast kunnen kennis en praktische instrumenten van andere instituten bruikbaar zijn, zoals de VNG, de Expertise-unit Sociale Stabiliteit van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ESS), de Nationale Ombudsman, het Kennisplatform Integratie en Samenleving (KIS)⁴⁹, het Instituut voor Fysieke Veiligheid

43 https://publicaties.dsp-groep.nl/getFile.cfm?file=Secondant1_Maatschappelijke_Onrust.pdf&dir=rapport, geraadpleegd op 2 april 2019

44 <https://www.ifv.nl/kennisplein/Documents/20180416-IFV-Maatschappelijke-onrust-en-de-rol-van-gemeenten.pdf>, geraadpleegd op 2 april 2019

45 Essaybundel #Woest; de kracht van verantwoording. Raad voor het Openbaar Bestuur, 2018

46 Wonen en leven met aardbevingen Meningingen, knelpunten en oplossingsrichtingen van burgers. Sociaal Planbureau Groningen, 2016

47 Aardbeving en Gezondheid 2016. Resultaten van de GGD gezondheidsmonitor 2016. Postmes, T. et al. RUG en GGD Groningen, 2017

48 Oratie Otto Adang "Over verantwoording en verzoening: een relationeel perspectief op veiligheid". RUG, 24 januari 2017

(<https://www.youtube.com/watch?v=mdcNA9TM3XM>) waarin de bijzonder hoogleraar Veiligheid en collectief gedrag aan de Rijksuniversiteit Groningen opmerkt dat veiligheid sterk afhankelijk is van de onderlinge verhouding tussen burgers en overheden.

49 <https://www.kis.nl/sites/default/files/bestanden/Publicaties/analyse-instrument-van-polarisatie-naar-verbinding.pdf>, geraadpleegd op 2 april 2019

6. OPGAVEN VOOR ORGANISATIE-ONTWIKKELING POLITIE

6.1. AANLEIDING

In de Veiligheidsagenda 2019-2022 heeft het bevoegd gezag een aantal ontwikkelopgaven specifiek voor de politie gedefinieerd (zie bijlage 1a). De ontwikkelopgaven focussen op de doorontwikkeling van het gebiedsgebonden politiewerk (GGP) en opsporing. Centraal is en blijft een stevige lokale verankering van de politie op een manier die past bij de lokale context. De eerste stappen in de uitvoering van de ontwikkelopgaven zijn al gezet. De komende jaren wordt hieraan, samen met en onder aansturing van het lokale gezag, verder vorm en inhoud gegeven.

6.2. ONTWIKKELAGENDA GGP 'PODIUM VOOR GOED POLITIEWERK'

De landelijk opgestelde ontwikkelagenda voor de gebiedsgebonden politie⁵⁰ is tot stand gekomen samen met de politie, het gezag, het ministerie en uiteenlopende andere betrokkenen. Het heeft tot doel het toekomstbestendiger maken van het gebiedsgebonden werken door dit steviger te verankeren in wijk, web en wereld.

De samenleving verandert en de politie wil de aansluiting blijven behouden. De beschikbaarheid van internet, de globalisering en de voortschrijdende technologische veranderingen hebben veel teweeg gebracht. Zo kennen veiligheidsproblemen in de wijken veelal een globale component en zijn mensen en gemeenschappen veel meer en vaker via digitale netwerken met elkaar verbonden. De afstand tussen de politie en burgers lijkt groter te zijn geworden en heeft ook gevolgen voor de informatiepositie. Behalve 'de wijk' zijn ook het web en de wereld (in de wijk) dominant geworden. Met de veranderende samenleving veranderen ook de rollen van de gemeenten en de politie in de aanpak van veiligheidsproblemen. De politie en de gemeenten werken steeds meer samen.

Zo is er de samenwerking tussen de politie en sociale wijkteams, met toezicht en handhaving en met overige (bijzondere) opsporingsambtenaren van de gemeente (en andere overheidsinstanties). Wendbaarheid en flexibiliteit zijn nodig om tijdig te reageren op huidige en toekomstige ontwikkelingen. De ontwikkelagenda GGP beschrijft hoe de politie omgaat met en inspeelt op de veranderende samenleving in een lokale context.

6.3. DOELSTELLINGEN ONTWIKKELAGENDA GGP

Om de aansluiting bij de veranderende samenleving te behouden schetst de ontwikkelagenda GGP voor de komende jaren vier externe opgaven waarlangs het gebiedsgebonden politiewerk verder versterkt kan worden. De opgaven zijn samengevat als volgt te omschrijven:

WERKEN IN WIJK EN WEB

Wijk en web lopen steeds meer in elkaar over. Aan de politie de taak om het werken in de wijk én op het web verder te ontwikkelen en te integreren. Dat betekent meer investeren in sociale media; onder meer om inzicht te geven in het politiewerk, in gesprek te zijn met burgers en te surveilleren.

OMGAAN MET DE WERELD IN DE WIJK

Globalisering, technische ontwikkelingen, migratiestromen en een explosieve toename van het wereldwijde internetgebruik maken dat mondiaal lokaal is geworden. Gebeurtenissen in het buitenland hebben direct gevolgen in de wijken: via internet is iedereen met iedereen verbonden. De politie staat middenin die multiculturele en globale samenleving, is onderdeel daarvan en moet daarop inspelen.

SAMENSPANNEN TEGEN ONDERMIJNING

Ondermijning vraagt meer en meer aandacht van de politie en het gezag. Ondermijning kan alleen worden

⁵⁰ Ontwikkelagenda GGP – Podium voor goed politiewerk; 2018

tegeengegaan door een integrale aanpak: de politie, ondernemers en publieke en private partners moeten hierin, onder regie van de gemeente, samen optrekken.

VERSTERKEN VAN DE WENDBARE NABIJHEID

De politie moet nabij en aanspreekbaar zijn. Het contact met burgers vindt in toenemende mate op andere manieren plaats dan traditioneel op een politiebureau. Er zijn veel (nieuwe) manieren om contact te hebben met wijkbewoners.

Binnen de eenheid Noord-Nederland is de afgelopen maanden - in dialoog met politiecollega's - gesproken over de ontwikkelagenda GGP. Ieder basisteam heeft zich voor de komende jaren een aantal specifieke opgaven gesteld voor de verdere ontwikkeling van het gebiedsgebonden werken. Daarmee is een eerste aanzet gegeven tot het in werking brengen van deze opgaven. De gekozen opgaven zijn nadrukkelijk verbonden met de specifieke lokale context van het desbetreffende basisteam en zijn passend binnen de landelijke kaders van de hierboven genoemde externe opgaven. Zorg voor veiligheid in de wijken is echter niet alleen een taak van de politie. Ook gemeenten, Openbaar Ministerie, andere overheidsinstanties, bedrijven en burgers hebben ieder een eigen rol. In samenhang en in samenwerking willen we als partners verder bouwen aan de veiligheid voor onze burgers.

6.4. ONTWIKKELAGENDA OPSPORING

De ontwikkelagenda opsporing⁵¹ is het fundament voor de doorontwikkeling van de opsporing. Het moet opsporing een nieuwe impuls geven (kwaliteitsinjectie) en is bedoeld om sneller te leren meebewegen met de ontwikkelingen in de criminaliteit en in de maatschappij (toekomstbestendig). Twee aspecten kunnen hierin helpen. Ten eerste vormt de veranderende rol van burgers een belangrijk aspect in de doorontwikkeling. Burgers houden zich steeds nadrukkelijker bezig met de opsporing. Om deze hulp op een juiste manier in te zetten, wordt steeds meer publiek-private samenwerking gevraagd.

Ten tweede is inzicht belangrijk in de vraag hoe de steeds groter wordende hoeveelheid gegevens gebruikt kan worden om enerzijds de slagkracht en de effectiviteit van het politietoetreden te vergroten en anderzijds het informatieproces te versterken.

6.5. DOELSTELLINGEN ONTWIKKELAGENDA OPSPORING

De ontwikkelagenda richt zich op:

INVOEREN EN VERNIEUWEN

Forensische opsporing, cybercrime en financieel-economische criminaliteit worden gebruikt als vliegwiel om veranderingen te bewerkstelligen. Daarnaast zullen bij de inzet van burgers in de opsporing en het gebruik van big data experimenten plaatsvinden om innovaties te testen, effecten te meten, dilemma's te identificeren en overbrengen van succesvolle veranderingen te faciliteren.

FUNDAMENTELE AANPAK VAN OPSPORING EN BEDRIJFSVOERING

Om in de toekomst effectief en efficiënt te kunnen blijven, richt de politie zich op de ontwikkeling van politiepersoneel en de organisatie van administratieve taken en ICT. Enerzijds om de kwantitatieve en kwalitatieve bemensing van opsporingsfuncties te waarborgen en anderzijds om efficiencywinst op de digitalisering en automatisering van de toegenomen administratieve taken te boeken.

KWALITEIT POLITIE – OPENBAAR MINISTERIE

Ingezet wordt op het verminderen van herstelwerkzaamheden bij VVC- en 'lichte' HIC-zaken en de aanvragen van bevoegdheden in het kader van de Wet Bob. Hiertoe worden o.a. eenduidige kwaliteitseisen proces-verbaal geïmplementeerd en feedback in de keten gestimuleerd.

DOORONTWIKKELING ZSM

ZSM is een werkstroom waarbinnen de politie, het Openbaar Ministerie en ketenpartners samen (veel voorkomende) misdrijven direct en betekenisvol afhan-

⁵¹ Ontwikkelagenda Opsporing, definitieve versie 8 november 2018

delen. Hierdoor krijgen strafzaken een doelmatigere en effectievere aanpak met zichtbare en merkbare resultaten voor slachtoffers, daders en samenleving. Deze werkwijze wordt doorontwikkeld op basis van opgedane leerpunten.

6.6. HOE DENKEN WE DAT TE BEREIKEN?

De doorontwikkeling van het gebiedsgebonden politiewerk en de opsporing is vooral een lokaal proces onder aansturing van het lokale bevoegde gezag. Dit resulteert in een ontwikkelproces met lokaal eigen accenten langs een aantal lijnen: door daadwerkelijke verandering, door verbetering en vernieuwing. Belangrijke uitgangspunten hierbij zijn ten eerste dat de (door)ontwikkeling van onderaf wordt geïnitieerd en bevorderd, ten tweede dat wordt geleerd van lokale initiatieven en ten slotte dat wetenschappelijke kennis structureel wordt verbonden aan de beide agenda's.

**Wendbaarheid
en flexibiliteit
zijn nodig om
tijdig te reageren
op huidige en
toekomstige
ontwikkelingen.**

7. TOELICHTING OP DE VERDELING VAN DE POLITIESTERKTE

7.1. INLEIDING

Conform artikel 39 van de Politiewet legt het Regionaal Beleidsplan vast hoe de politiesterkte die beschikbaar is voor de eenheid wordt verdeeld over de organisatorische onderdelen. Daarbij wordt ook de sterkte voor wijk-agenten vastgelegd. Bedoeld is de planmatig beoogde verdeling van de sterkte. In het beheer van de Nationale Politie wordt dit aangeduid met de term formatie. De formatie is het vertrekpunt voor sturing op de feitelijk te realiseren personele bezetting.

De feitelijke personele bezetting is op dit moment overigens ca. 260 fte groter dan de bezetting die er volgens de formatie vanaf 2022 zou moeten zijn. Dit is het totaal van ca. 220 fte overbezetting van de basisteams en ca. 40 fte overbezetting van de overige onderdelen van de eenheid. De prognose is dat vanaf 2025 een balans tussen formatie en bezetting zal zijn bereikt.

De verdeling van de formatie wordt weergegeven in bijlage 2a en 2b. De bijlagen geven de formatie voor volledig opgeleide medewerkers en de formatie voor aspiranten. Naast de beoogde politiesterkte wordt ook de formatie voor niet-operationele taken weergegeven.

7.2. VERDELING FORMATIE OVER DE HOOFDONDERDELEN

De operationele formatie voor volledig opgeleide medewerkers (zie bijlage 2a) neemt in de periode van het Regionaal Beleidsplan met 101 fte toe ten opzichte van de formatie vermeld in het Regionaal Beleidsplan 2019.

Tabel 1. Groei operationele formatie volledig opgeleide medewerkers tussen 2019 en 2023

GROEI OPERATIONELE FORMATIE VOLLEDIG OPGELEIDE MEDEWERKERS TUSSEN 2019 EN 2023	
Uit gelden Regeerakkoord Rutte III (RA-gelden)	86,0 fte
Uit Miljoenennota 2018	5,5 fte
Uit voormalige formatie PDC voor beslaghuis	4,5 fte
Uit financiering uitbreiding team Korpscheftaken	5,0 fte
TOTAAL	101,0 FTE

Daarnaast neemt de formatie voor niet-operationele sterkte met 3,4 fte toe, uit gelden uit de Miljoenennota 2018 voor versterking van de eenheidsstaf.

Conform gemaakte afspraken over de extra formatie uit de RA-gelden, staat tegenover de groei met 86 fte uit deze gelden een overheveling van eveneens 86 fte van formatieplaatsen voor aspiranten naar de formatie voor het Politie Diensten Centrum (PDC). Het PDC verzorgt de opleiding van de aspiranten. De gedeeltelijke overheveling van formatie voor aspiranten naar het PDC zegt niets over het aantal aspiranten dat de eenheid feitelijk in elke periode krijgt toegewezen om te voorzien in de personele vervangingsvraag.

Per saldo is de ontwikkeling van de formatie als volgt:

**Tabel 2. Ontwikkeling van de formatie
in de periode 2019 - 2023**

	OS VO	OS ASP	NOS	TOTAAL
RBP 2019	3.532,1	440,0	134,3	4.106,4
2020	3.607,0	380,1	137,7	4.124,8
2021	3.623,5	363,6	137,7	4.124,8
2022/2023	3.633,1	354,0	137,7	4.124,8
TOTAAL MUTATIE	101,0	-86,0	3,4	18,4

OS = formatie voor operationele taken

NOS = formatie voor niet-operationele taken

VO = formatie voor volledig opgeleide medewerkers

ASP = formatie voor aspiranten (nog in opleiding)

7.3. VERDELING FORMATIE VOOR DE BASISTEAMS

De formatie voor de volledig opgeleide medewerkers in de basisteams (zie bijlage 2b) neemt in de periode van het beleidsplan met 25 fte toe ten opzichte van de formatie vermeld in het Regionaal Beleidsplan 2019. De toevoeging komt uit de gelden voor de politie uit het Regeerakkoord Rutte III. Bijna de helft hiervan is al gerealiseerd in 2019 (11,2 fte). De resterende delen volgen in 2020 (3,2 fte), 2021 (9 fte) en 2021 (1,6 fte).

De verdeling van de formatie voor de basisteams wordt geëvalueerd. Dit geeft een basis voor een bespreking of de verdeling een goed vertrekpunt biedt voor de politie-zorg in de werkgebieden van de basisteams.

LIJST VAN AFKORTINGEN EN BEGRIPPEN

APV

Algemene Plaatselijke Verordening

DDoS-aanval

Distributed denial of service. Ofwel: Gedistribueerde netwerkaanval. Bij dit type aanval wordt gebruikgemaakt van de specifieke capaciteitslimieten op netwerk-bronnen, zoals de infrastructuur die de website van een bedrijf faciliteert. Tijdens de DDoS-aanval worden er zoveel aanvragen naar de aangevallen website verzonden dat deze de toestroom niet meer aankan en de website niet meer goed functioneert ¹

DRIO

Dienst Regionaal Informatie Organisatie van de politie; een organisatieonderdeel van een regionale eenheid die intelligenceproducten levert voor de opsporing van verdachten en voor de aanpak van veiligheidsproblemen via onderzoek, analyse, ordening en voorbereiding van keuzes

ESS

Expertise-unit Sociale Stabiliteit van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

GGP

Gebiedsgebonden politie. Manier van werken van de politie, waarbij deze is ingebed in de samenleving. Kernbegrippen zijn: dichtbij georganiseerd, kennen en gekend worden, werken aan een breed scala van veiligheidsproblemen, zowel reactief, preventief als proactief optreden, samenwerking met uiteenlopende andere partijen en betrokkenheid van burgers ²

HBO

Hoger Beroepsonderwijs

CCV

Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid

HIC

High Impact Crimes; delicten met groot (emotioneel en/of lichamelijk) effect op het slachtoffer. Voorbeelden zijn overvallen, straatroven, woninginbraken, geweld, zedenzaken, ontvoering, moord en doodslag ³

ICT

Informatie- en Communicatietechnologie

IFV

Instituut voor Fysieke Veiligheid

IT

informatietechnologie

KIS

Kennisplatform Integratie en Samenleving

NCTV

Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid. Een instantie binnen het Ministerie van Justitie en Veiligheid die Nederland helpt te beschermen tegen bedreigingen die de maatschappij kunnen ontwrichten ⁴

OM

Openbaar Ministerie

OMG

Outlaw Motorcycle Gang

PDC

Politie Diensten Centrum

PGB

Persoons Gebonden Budget

RBPO

Regionaal Bestuurlijk Politie Overleg (Noord-Nederland). Het periodieke overleg van de voorzitters van de gezagsdriehoeken, cq. de burgemeesters, de regioburgemeester, de hoofdofficier van Justitie en de politiechef van de eenheid Noord-Nederland, conform artikel 41a van de Politiewet ⁵

RIEC

Regionaal Informatie en Expertise Centrum

RIS

Regionale Integrale Stuurcommissie

LIJST VAN AFKORTINGEN EN BEGRIPPEN

ROC

Regionaal Opleidingencentrum. Een samenwerkingsverband van onderwijsinstituten in het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) en de volwasseneneducatie in Nederland

---

VNG

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

VA

Veiligheidsagenda van de minister van Justitie en Veiligheid

VVC

Veel voorkomende criminaliteit; voorbeelden zijn (winkel)diefstal, vernieling, licht uitgaansgeweld of verduistering ⁶

Wet Bibob

Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur. Een (pre-ventief) bestuursrechtelijk instrument dat kan worden ingezet ter voorkoming van het faciliteren van criminele activiteiten en ter bescherming van de concurrentie-positie van bonafide ondernemers ⁷

Wet Bob

Wet Bijzondere opsporingsbevoegdheden. Een wet die de politie mogelijkheden biedt om aanvullende, bijzondere opsporingsmethoden in te zetten, onder gezag en op bevel van het Openbaar Ministerie ⁸

BIJLAGEN

BIJLAGE 1A.

UITWERKING VEILIGHEIDSAGENDA

(INTEGRALE TEKST)

UITWERKING VEILIGHEIDSAGENDA VASTGESTELD IN HET LOVP VAN 3 DECEMBER 2018

1. PREAMBULE

Volgend uit artikel 18 van de Politiewet 2012 stelt de Minister, gehoord het College van Procureurs- Generaal en de regioburgemeesters, ten minste eenmaal in de vier jaar de landelijke beleidsdoelstellingen vast ten aanzien van de taakuitvoering van de politie. Voorliggende agenda bevat de beleidsdoelstellingen die de Minister van Justitie en Veiligheid voor de komende vier jaar (2019-2022) heeft vastgesteld. Deze beleidsdoelstellingen behoren altijd meegewogen te worden door het gezag bij de inzet van de politie.

De beleidsdoelstellingen richten zich op vraagstukken die landelijk of internationaal spelen, die (eenheids) overstijgend zijn en/of waar afstemming in de aanpak of specifieke expertise op landelijk niveau voor nodig is. De landelijke beleidsdoelstellingen zijn complementair aan de lokale veiligheidsagenda's en laten ruimte aan het lokale gezag om keuzes te maken ten aanzien van de taakuitvoering van de politie. Er is gezocht naar betekenisvolle afspraken die bijdragen aan een effectieve politieorganisatie. De agenda bevat daarom een mix van kwalitatieve en kwantitatieve afspraken, die passen bij de doorontwikkeling die de politieorganisatie in de afgelopen periode heeft gemaakt.

De afspraken zijn gemaakt tegen de achtergrond van de prioriteiten en investeringen uit het Regeerakkoord en de evaluatie van de Politiewet 2012 door de Cie Kijken. In deze agenda komen de specifieke opgaven voor de politieorganisatie samen. De afspraken moeten ook geplaatst worden binnen de uitdagingen die de politie in

de komende periode staan te wachten. Naast de investeringen vanuit de middelen van het Regeerakkoord die leiden tot een structurele uitbreiding van de politieorganisatie, is er in de komende jaren ook extra druk op de inzetbaarheid van de politie mede omdat het realiseren van de uitbreiding van de capaciteit tijd kost. Dit maakt dat er een beperkte set afspraken voorligt, die enerzijds zoveel als mogelijk ruimte laat aan het lokale gezag om hun eigen prioriteiten te stellen en anderzijds mogelijk maakt om daar waar intensiveringen hebben plaatsgevonden ambities te stellen voor de doorontwikkeling van de taakuitvoering.

Het politiewerk behelst meer dan de doelstellingen die in deze agenda benoemd zijn. Er is tal van onderwerpen die geen plek hebben gekregen in deze agenda. Zoals hiervoor weergegeven zijn alleen die afspraken in deze agenda opgenomen die voldoen aan de criteria voor landelijke doelstellingen. Het past de Minister in dit bestel om een zo groot mogelijke ruimte te behouden voor het gezag om lokaal, en daar waar het gezag landelijk ligt, landelijk, prioriteiten te kunnen stellen.

Tot slot dient opgemerkt te worden dat hoewel de beleidsdoelstellingen zich richten op de taakuitvoering van de politie, veiligheid een gezamenlijke verantwoordelijkheid is, waar ook andere partners hun aandeel in hebben, waar de politie op onderdelen van afhankelijk is. Deze beleidsdoelstellingen zijn daarom ook agenderend om samen met de politie en mijn departement te werken aan het realiseren van een zo groot mogelijk maatschappelijk effect op de benoemde onderwerpen.

De agenda bevat drie typen afspraken. Allereerst worden de landelijke beleidsdoelstellingen uitgewerkt, daarna volgen de landelijke thema's en tot slot worden de organisatieontwikkelafspraken benoemd.

Deze agenda eindigt met een evaluatiebepaling, om bijstelling van de agenda gedurende de looptijd mogelijk te maken. Deze nieuwe set van beleidsdoelstellingen vervangt de huidige Veiligheidsagenda die loopt tot eind 2018.

2. LANDELIJKE BELEIDSDOELSTELLINGEN

2A. ONDERMIJNING

Bij ondermijnende criminaliteit gaat het om een breed scala aan criminele fenomenen en de ondermijnende werking die daarvan uitgaat op de samenleving. De verwevenheid met de legale wereld heeft vergaande consequenties. De combinatie van omvangrijke criminele vermogens en de toegang tot zware geweldsmiddelen stelt criminele netwerken in staat invloed te verwerven in maatschappelijke sectoren en ongewenste druk uit te oefenen in de samenleving. Dit gaat gepaard met bedreiging van de integriteit van het openbaar bestuur en van overheidsambtenaren. Dit leidt tot aantasting van het rechtsgevoel en van de rechtsstaat en zijn instituties⁵².

Uit beschikbare bronnen blijkt dat de drugsindustrie qua omvang de grootste illegale markt is. Direct gerelateerd daaraan zijn de omvangrijke criminele winsten die worden witgewassen, een onmisbaar onderdeel van het criminele bedrijfsproces en de motor van het criminele bedrijf. Maar de ondermijnende effecten van de drugsindustrie strekken zich nog verder uit. Gevaren als drugslabs- en plantages in woonwijken, het dumpen van giftig chemisch afval, de intimiderende aanwezigheid van OMG's, het gebruik van excessief geweld in de openbare ruimte, gefaciliteerd door bezit van en handel in zware vuurwapens, bedreiging van lokale bestuurders en andere overheidsdienaren, intimidatie en corruptie en het ontstaan van parallelle samenlevingen in sommige wijken hangen nauw samen met de illegale drugsindustrie.

Een breed offensief is nodig van overheid en maatschappelijke sectoren. Om tot een effectieve aanpak te komen is het noodzakelijk de aandacht te richten op de criminele subjecten en hun directe entourage, maar daarnaast ook op de onderliggende gelegenheidsstructuren, het met ondermijnende criminaliteit samenhangende ver-

dienmodel (witwassen, criminele investeringen in bijv. vastgoed), corruptie, criminele (financiële) dienstverleners en de (sociale) voedingsbodem waarbinnen dit alles kan gedijen.

Het regeerakkoord bevat een structurele investering van € 5 miljoen in 2018, oplopend tot € 10 miljoen vanaf 2019 en een eenmalig anti-ondermijningsfonds van € 100 miljoen. Deze middelen worden vanaf eind 2018, respectievelijk begin 2019, toegedeeld aan de regionale en landelijke partners, op basis van de voorstellen die zij eind september 2018 hebben ingediend. Ook worden extra middelen beschikbaar gesteld voor versterking van de strafrechtsketen (€ 5 miljoen in 2018, oplopend tot € 20 miljoen vanaf 2021 en verder) ten behoeve van de keteneffecten die het gevolg zijn van uitbreiding van politiecapaciteit.

Op landelijk niveau is het Strategisch Beraad Ondermijning (SBO) ingericht waarin partners zijn vertegenwoordigd, onder onafhankelijk voorzitterschap. Ook is een aanjaagteam ingericht dat het land in gaat om de operationele partijen te faciliteren in het concreet verbeteren en versnellen van de aanpak. Het aanjaagteam werkt nauw samen met de RIECs en het LIEC.

Het beleid is voorts op hoofdlijnen neergelegd in de brieven van de minister van JenV van respectievelijk 11 juli 2018 en 16 november 2018⁵³.

Als partner in de integrale aanpak van ondermijnende criminaliteit heeft de politie een eigen rol en verantwoordelijkheid onder gezag van het openbaar ministerie en de burgemeesters. De afspraken in deze agenda zien specifiek op het aandeel van de politie binnen de aanpak. In de eenheden zal geprioriteerd worden op de aanpak van ondermijning, in het bijzonder met aandacht voor drugs, financiële geldstromen en de handel in zware automatische wapens.

Om de gewenste versterking en versnelling van de aanpak van ondermijnende criminaliteit te realiseren zijn de volgende afspraken gemaakt:

PRIORITERING EN SAMENWERKING (KWALITATIEVE MONITORING)

- ✓ **Afspraak:** Aan de gezagen van de regionale eenheden en van de landelijke eenheid wordt gevraagd de,

⁵² Zie uitvoeriger hierover: Sluipend gif (Politieacademie 2018), Nationaal Dreigingsbeeld georganiseerde criminaliteit (Politie 2017) en Ondermijning ondermijnd (NSOB 2016)

⁵³ Kamerstukken II, vergaderjaar 2018-2019, 29 911, nrs 207 en 212

bij de middelen van het Regeerakkoord toegekende 171 fte aan capaciteit ten behoeve van de opsporing van ondermijnende en zware criminaliteit, (ook) in onderlinge samenwerking te laten werken als het criminaliteitsbeeld daartoe aanleiding geeft. Dit moet ertoe bijdragen dat in de samenwerking robuuste verbanden kunnen ontstaan en ook slagvaardiger onderzoek kan worden gedaan naar regio-overstijgende csv's.

- ✓ **Afspraak:** Gezien de aard van de problematiek (lokaal geworteld maar vaak grensoverschrijdend van karakter) heeft de politie vanaf het begin ook aandacht voor regio- of landsgrensoverstijgende aspecten. Indien sprake is van regio- of landsgrensoverstijgende aspecten, wordt daar bij de keuze van de interventies rekening mee gehouden.

INFORMATIEPOSITIE AAN DE VOORKANT WORDT VERSTERKT (KWALITATIEVE MONITORING)

De politie investeert ten behoeve van een effectieve aanpak in verbetering van de informatiepositie aan de voorkant van het proces, als basis voor interventies in de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Daartoe wordt een betere verbinding en uitwisseling tot stand gebracht tussen 'blauw', 'intel' en 'opsporing'. Dit begint - conform de ontwikkelagenda GGP - met het opwerken van signalen in de wijk, mutatie daarvan en organiseren van opvolging via opsporing of andere interventies.

- ✓ **Afspraak:** Vanuit de basisteams wordt een inspanning geleverd om bewustzijn en signalering te vergroten.
- ✓ **Afspraak:** Binnen de eenheden worden afspraken gemaakt tussen de basisteams, informatieorganisatie en recherche over opvolging van ondermijningsignalen. Vanuit de recherche wordt de inspanning geleverd om meer aan de opvolging van de signalen uit de basisteams te doen. Ook wordt gezien of er in de districtsrecherche meer aan de aanpak van ondermijning moet worden gedaan.

KWANTIFICEERBAAR MAKEN VAN DE (ACCENTEN BINNEN DE) AANPAK (KWANTITATIEVE MONITORING)

Ondermijning is naar haar aard in kwantitatieve zin beperkt inzichtelijk. Desalniettemin willen alle betrok-

kenen weten wat het effect van hun extra inspanning is. Om hieraan invulling te geven wordt gestreefd naar het beter kwantificeerbaar maken van de resultaten van de aanpak van ondermijning. In het bijzonder wordt hier aandacht gegeven aan de landelijk benoemde accenten in de aanpak, te weten illegale wapens en drugs.

- ✓ **Afspraak:** In 2019 zullen in nauwe samenwerking tussen de landelijke en regionale partners bij de aanpak van ondermijning nadere voorstellen worden ontwikkeld voor indicatoren waarmee kwalitatieve en kwantitatieve resultaten en maatschappelijk effecten van de aanpak en in het bijzonder de inzet van de politie daarbij kunnen worden uitgedrukt. Dit zou bijvoorbeeld kunnen langs de lijnen van 'Rijker verantwoord' / effect- en resultaatmeting zoals verwoord in de ontwikkelagenda Opsporing.
- ✓ **Afspraak:** Totdat nieuwe indicatoren zijn ontwikkeld, wordt een kwantitatieve doelstelling gehanteerd in de vorm van "het aantal via strafrechtelijke weg aangepakte csv's" en de bijdrage van de politie aan integrale handhavingsacties gemonitord. Daarbij wordt het gemiddelde realisatiecijfer van 2016 - 2018 als uitgangspunt genomen. De rapportage over de realisatie van deze doelstelling zal het aantal onderzoeken per aandachtgebied inzichtelijk maken, waaronder de accenten illegale wapens en drugs, met een verbijzondering naar de soorten drugs, inclusief synthetische drugs, hennep en cocaïne. Dit met het doel deze voor de aanpak belangrijke accenten te kunnen volgen en bespreken op landelijk niveau.

FINANCIËLE INVALSHOEK AANPAK

De financiële invalshoek is een dominante lijn in de aanpak van ondermijnde criminaliteit. Financieel onderzoek wordt ingezet

- A** om geldstromen te onderzoeken en financiële structuren bloot te leggen om waar mogelijk het criminele verdienmodel te verstoren ;
- B** als effectieve strategie om bewijs te vergaren in strafrechtelijke onderzoeken;
- C** om substantiële criminele winsten te kunnen afpakken;

D om kleinere criminele winsten of luxe goederen af te pakken als voorbeeldfunctie richting wijk/samenleving;

E ter ondersteuning van compensatie van slachtoffers.

✓ **Afspraak:** Om de financiële invalshoek bij de aanpak van ondermijnende criminaliteit de noodzakelijke impuls te geven en waar mogelijk een goed financieel onderzoek te kunnen uitvoeren is in ieder geval vereist dat ieder voorgelegd signaal wordt voorzien van een financiële analyse waarin de financieel-economische aspecten en onderzoeksmogelijkheden van de zaak worden geïdentificeerd. De politie levert hier haar aandeel in, inclusief advies over de inzet van financiële expertise⁵⁴. Deze financiële analyse is mede bedoeld om met de bij deze ondermijningszaak betrokken partners te wegen en te besluiten welke interventies door welke partijen kunnen worden gepleegd. Hierbij wordt aangegeven wat is dit geval de meest kansrijke wijze van afpakken is: strafrechtelijk, fiscaal of bestuurlijk, of een combinatie. Per regio draagt de politie in overeenstemming met het bevoegd gezag zorg voor inbedding van de bijdrage van politie in de lokale processen. (kwalitatieve monitoring)

✓ **Afspraak:** In alle ondermijningzaken wordt financieel onderzoek ingezet, tenzij uit de financiële analyse evident naar voren komt dat dit geen meerwaarde heeft. OM en politie bespreken op reguliere basis in de daarvoor geëigende gremia de voortgang en mogelijke verbeteringen op dit punt. (kwalitatieve monitoring)

✓ **Afspraak:** Partners ontwikkelen in 2019 een 'afpakmonitor' die inzicht geeft in de resultaten van het integraal afpakken, waarbij gebruik wordt gemaakt van de beschikbare registraties. De aanname is dat deze afspraak en de extra middelen die door het Kabinet zijn uitgetrokken voor versteviging van het afpakken leidt tot verhoging van het beslag en van afgepakte middelen zowel strafrechtelijk, fiscaal als bestuurlijk.

✓ **Afspraak:** Partners ontwikkelen in 2019 kwantitatieve resultaat- en effectdoelstellingen met betrekking

tot strafrechtelijk afpakken dan wel het leggen van beslag waar het de inzet van de politie betreft.

Tot slot is afgesproken dat ten minste een maal per jaar, na voorbereiding in het Strategisch Beraad Ondernijning, in LOVP-verband wordt gesproken over de voortgang van de (integrale) aanpak van ondermijning, in het bijzonder waar het gaat om de inzet van de politie en de daarmee geboekte resultaten. Doel van dat gesprek is het identificeren en in gang zetten van verbeteringen binnen de aanpak door de politie.

2B. MENSENHANDEL

Mensenhandel is een vorm van criminaliteit die vaak onopgemerkt blijft als er geen gerichte aandacht voor is. Het is daarom van belang dat de kennis over dit fenomeen en de verschillende uitingsvormen verder toeneemt. Gevallen van (mogelijke) uitbuiting verschillen van aard (seksuele uitbuiting, criminele uitbuiting, arbeidsuitbuiting en gedwongen orgaanverwijdering) en context. Bepaalde vormen (arbeidsuitbuiting en criminele uitbuiting) en slachtoffers (mannelijke slachtoffers van seksuele uitbuiting en minderjarige slachtoffers) worden door professionals en de maatschappij minder goed herkend dan andere vormen. De integrale aanpak van mensenhandel is vaak complex en arbeidsintensief, zeker als er grote (internationale) netwerken achter schuil gaan of er sprake is van multiproblematiek bij slachtoffers en daders. Een groot aantal slachtoffers komt bovendien uit het buitenland.

Mensenhandel is nadrukkelijk gethematiseerd in het Regeerakkoord, met een specifieke aandacht voor mensenhandel in de prostitutiebranche en de internationale (strafrechtelijke) aanpak van mensenhandel. Over de aanpak van mensenhandel zijn ook afspraken gemaakt in het interbestuurlijk programma (IBP). Het interdepartementale programma "Samen tegen mensenhandel" moet een verdere impuls geven aan het versterken van de integrale aanpak en heeft daarvoor de volgende beleidsdoelstelling vastgesteld: het zo veel mogelijk voorkomen dat mensen slachtoffer worden van mensenhandel; het snel en adequaat signaleren van (mogelijke) slachtoffers, deze uit de situatie halen en de benodigde zorg en ondersteuning aanbieden; en daders op allerlei manieren frustreren en aan pakken, zowel strafrechtelijk, bestuursrechtelijk als via het opwerpen van verschillende barrières en het voorkomen van herhaald daderschap.

⁵⁴ Daarbij kan onder meer gebruik worden gemaakt van de volgende instrumenten:

- Vorderen van gegevens bij banken/ financiële dienstverleners;
- Gebruik van FIU-informatie en Europese/internationale FIU-kanalen
- iCOV-rapportages
- Informatie uit politieke samenwerking en justitiële rechtshulp in en buiten de EU

Het uiteindelijke doel van de Veiligheidsagenda is te bewerkstelligen dat de politie meer en beter strategisch gekozen interventies gaat plegen met als doel slachtoffers uit uitbuitingssituaties te bevrijden, daders aan te pakken, en slachtofferschap en daderschap te voorkomen (repressie en preventie). Dit doet de politie onder gezag van en samen met het Openbaar Ministerie en gemeenten en met andere relevante partijen, zoals hulpverleners. Hier toe moet politie haar informatiegestuurde werkwijze door ontwikkelen zowel in de fysieke als digitale wereld op alle vormen van (mogelijke) mensenhandel.

Eerder zijn middelen beschikbaar gesteld aan het OM en de politie ten behoeve van de intensivering van de aanpak van mensenhandel (2 miljoen euro structureel). Met de middelen uit het Regeerakkoord worden bovendien politieliaisons aangesteld voor de aanpak van mensenhandel.

Gelet op het bovenstaande is specifiek voor de politie de volgende beleidsdoelstelling afgesproken ten behoeve van de prioritering van mensenhandel:

- ✓ **Afspraak:** Meer interventies met een grotere maatschappelijke impact, waarbij de interventies lokaal, bovenlokaal, nationaal als internationaal kunnen zijn.

BEOOGDE KWALITATIEVE RESULTATEN EN INSPANNINGEN

Daarvoor is het nodig dat door de politie onder het gezag van het openbaar ministerie de signalering en informatiegestuurde aanpak op alle vormen van mensenhandel in de fysieke en digitale wereld wordt versterkt en geborgd door o.a.:

- ✓ Optimaliseren van de inzet van gecertificeerde mensenhandelrechercheurs;
- ✓ Een doorontwikkeling van het (landelijk; bovenlokaal en lokaal) (realtime) informatiebeeld door het veredelen van informatie. Hiertoe wordt onder meer een werkwijze ontwikkeld waarbij intelligence, opsporing (breder dan de AVIM teams migratiecriminaliteit en mensenhandel) en de gebiedsgebonden politiezorg nauwer met elkaar zijn verbonden en die zich uitstrekt tot zowel de fysieke als digitale wereld. Dit omvat ook een versterkte samenwerking met het landelijke samenwerkingsverband EMM en andere externe partners.

- ✓ Het investeren in een politie-breed bewustzijn van het fenomeen, met oog voor het oppikken, registreren en verwerken van signalen die duiden op uitbuiting;
- ✓ De bovenlokale samenwerking op mensenhandel bij complexe multiproblematiek of eenheids- / grens overstijgende problematiek wordt verstrekt. Dit vergt een intensivering van de samenwerking met het Openbaar Ministerie en andere relevante partners. De bijdrage van de politie aan deze samenwerking is in ieder geval het leveren van een goed informatiebeeld en het daarop organiseren van de beschikbare capaciteit.
- ✓ Versterken van de bijdrage van politie aan het aanpakken van mensenhandelaren samen met en door andere landen door:
  - relevante informatie te delen met Europol, andere landen (onder andere in het kader van EMPACT THB) en andere relevante gremia; en
  - politieliaisons in bronlanden optimaal te benutten door hen met duidelijke opdrachten en goede lokale inbedding te plaatsen in relevante landen en te zorgen voor een goede verbinding met de eenheden gericht op het uitvoeren van betekenisvolle interventies.

BEOOGDE KWANTITATIEVE RESULTATEN*

- *Toename aantal gemelde slachtoffers door de politie bij Comensha.*
- *Streefcijfers aantal OM-verdachten van mensenhandel*

2019	2020	2021	2022
190	205	220	240

TOELICHTING

Het aantal OM-verdachten van mensenhandel dat vanuit de politie instroomt is in de afgelopen jaren sterk gedaald; van 261 in 2012 naar 153 in 2017⁵⁵. Slachtoffers zijn voor daders makkelijk vervangbaar – 'je haalt het ene slachtoffer uit een uitbuitingssituatie en het volgende slachtoffer staat alweer klaar'. Het is daarom cruciaal om het aantal opgespoorde daders omhoog te brengen.

⁵⁵ Als gevolg van een wijziging in het registreren van bepaalde zaakstromen wijken de cijfers in deze Veiligheidsagenda af van eerder gepubliceerde cijfers.

Kijkend naar het verleden, dan zien we dat het gemiddelde aantal OM-verdachten mensenhandel vanuit de politie over de periode 2012-2018 (t/m aug) heeft gelegen op 210. Het lijkt de betrokken partijen reëel om af te spreken dat halverwege de loopperiode van de nieuwe Veiligheidsagenda weer het aantal OM-verdachten wordt bereikt dat gemiddeld is bereikt de afgelopen vijf jaar, waarna een jaarlijkse verdere groei van 5% reëel is op basis van de professionele inschatting van politie en OM. Dan kom je op het bovenstaande groeipad voor wat betreft OM-verdachten.

Een substantieel deel van de aangiften van mensenhandel leidt uiteindelijk niet tot het in beeld komen van een verdachte. Om tot dat besluit te komen is de politie wel genoodzaakt opsporingshandelingen te verrichten, maar is de conclusie dat er te weinig opsporingsindicaties zijn. De politie zal deze inspanningen meenemen in de kwalitatieve bespreking van de voortgang.

✓ **Afspraak:** Toename complexe onderzoeken en interventies met oog voor:

- Criminele samenwerkingsverbanden;
- Eenheidsoverstijgende onderzoeken;
- Samenwerking met partners in het kader van het barrièremodel;
- Versterking internationale samenwerking

Er zal gestreefd worden na een jaarlijkse toename van complexe onderzoeken en interventies, waarbij 2019 het referentiejaar zal zijn. Gedurende de looptijd van deze agenda zal op deze elementen gemonitord worden. Het is mogelijk dat door een toename van complexe onderzoeken, het aantal opsporingshandelingen dat niet leidt tot een vervolging of sepotbeslissing en wezenlijke bijdragen van politie aan andersoortige interventies zoals bestuurlijke rapportages, het aantal OM-verdachten in een jaar niet wordt gehaald. De resultaten zullen dan ook in samenhang met elkaar moeten worden bekeken en geduid.

Randvoorwaardelijk is dat de kennis van politie voor de aanpak van het fenomeen mensenhandel binnen en buiten de AVIM op peil wordt gebracht en op peil blijft (daarna), inclusief financieel, internationaal en opsporen en investeer (gedurende VA) extra in het vergroten van de actuele kennis van het fenomeen. De in 2018 af te spreken doorontwikkeling van het EMM moet tijdens de

VA gerealiseerd worden. Daarnaast worden de mogelijkheden tot informatiedeling tussen partners verbeterd.

2C. CYBERCRIME EN ONLINE SEKSUEEL KINDERMISBRUIK

2C.1. AFSPRAKEN CYBERCRIME

Cybercrime heeft vele gezichten. De gevolgen kunnen zeer ingrijpend zijn. Er zijn veel slachtoffers. Criminelen richten zich onder meer op het inbreken in computers voor nieuwe vormen van diefstal en afpersing van burgers en bedrijven, op het platleggen van websites en op bedrijfsspionage. Een zo veelomvattend fenomeen vraagt om een integrale aanpak van preventie, het voorkomen van dader- en slachtofferschap, opsporing en vervolging tot het terugdringen van recidive. Ditzelfde geldt voor online kindermisbruik. Het aantal meldingen van online seksueel kindermisbruik is sinds 2014 exponentieel gestegen. Bij de toename spelen ontwikkelingen in de samenleving een belangrijke rol: technologische ontwikkelingen, de beschikbaarheid van apparaten en toenemend gebruik van internet/sociale media die het vervaardigen, delen en verkrijgen van kinderporno gemakkelijk maken.

Met betrekking tot de bestrijding van cybercrime heb ik afspraken gemaakt ten aanzien van het aantal uit te voeren onderzoeken en ten aanzien van organisatieontwikkeling.

ONDERZOEKEN

De onderzoeken zijn verdeeld in reguliere onderzoeken uitgevoerd op regionaal niveau, fenomeenonderzoeken, die gericht zijn op de brede bestrijding van eenheids-overstijgende cybercriminele fenomenen en dadergroepen en onderzoeken van het Team High Tech Crime, waar het gaat om onderzoeken met een high tech component. Een definitie van deze onderzoeken is te vinden in de tweede tabel op de volgende pagina.

Om een zo groot mogelijk maatschappelijk effect te bereiken, worden de doelstellingen geduid in opsporingsonderzoeken en alternatieve interventies.

De doelstellingen zijn als volgt:

		2019	2020	2021	2022
REGULIER	Onderzoeken	310	ntb	ntb	ntb
	Waarvan 25% alternatieve of aanvullende interventies	77			
FENOMEEN	Onderzoeken	41	ntb	Ntb	ntb
	Waarvan 50% alternatieve of aanvullende interventies				
THTC	Onderzoeken	20	ntb	Ntb	Ntb
TOTAAL		371	NTB	NTB	NTB

In de tweede helft van 2019 worden deze doelstellingen en onderliggende definities geëvalueerd. Deze snelle evaluatie past bij het tempo van ontwikkelingen op het gebied van cybercrime, zowel waar dat gaat om de verwachte groei van cybercrime en de complexiteit van onderzoeken, als de ontwikkelingen in de politieorganisatie (bijvoorbeeld ten aanzien van capaciteit, expertise, organisatie inrichting en sturing). Op basis van deze evaluatie, waaronder de inzichten in benodigde inzet voor fenomeenonderzoeken, en rekening houdend met de effectieve groei van capaciteit vanaf 2020, worden vervolgafspraken gemaakt over het aantal onderzoeken. Daarbij is het maatschappelijk effect het uitgangspunt. Voor de rest van de looptijd van de Veiligheidsagenda is de verwachting dat de ambitie verder kan groeien.

FOCUS	KENMERKEN
Reguliere onderzoeken ⁵⁶	• Vinden plaats op regionaal niveau. • Veelal uitgevoerd door districten of basisteams of cybercrimeteam (niveau 1/2). • Gericht tegen aanpak cybercrime in enge zin.
Fenomeenonderzoeken ⁵⁷	• Complexe onderzoeken, uitvoering door cybercrime teams (niv. 3) • Vallen buiten taakstelling THTC • Brede bestrijding van cybercriminele fenomenen of dadergroepen • Naast cybercrime in enge zin ook cyber enabled crime/onderzoeken waarbij sprake is van: innovatief gebruik van technologie (bijvoorbeeld verhullingstechnieken) en vermoeden/verdenking van een feit van cybercrime in enge zin (zie ook voetnoot 5) in sterke nadruk op digitale opsporingsmethoden, zoals onderzoeken naar facilitators die digitale technieken inzetten voor het faciliteren, danwel verhullen, van criminaliteit en onderzoeken rondom nieuwe technologieën die worden gebruikt bij het faciliteren, danwel verhullen van criminaliteit.
Vallen buiten taakstelling THTC	• Onderzoeken met een high tech component. • Innovatieve, georganiseerde en/of ondermijnende criminaliteit, met een hoge (inter)nationale impact. • Cybercrime o.a. gericht tegen vitale sectoren. Naast cybercrime in enge zin ook cyber enabled crime, mn. facilitators die high tech digitale technieken inzetten voor het faciliteren van criminaliteit en onderzoeken rondom nieuwe technologieën die worden gebruikt bij het faciliteren, danwel verhullen van criminaliteit.

⁵⁶ Cybercrime in enge zin betreft:

- Art. 138ab Sr: Computervredebreuk;
- Art. 138b Sr: Opzettelijk en wederrechtelijk de toegang tot of het gebruik van een geautomatiseerd werk belemmeren door daaraan gegevens aan te bieden of toe te zenden.
- Art. 139c Sr: Met technisch hulpmiddel gegevens af luisteren.
- Art. 139d Sr: Plaatsen opname of aftapparaat.
- Art. 139e Sr: Hebben en gebruiken van door wederrechtelijk af luisteren, aftappen c.q. opnemen verkregen gegevens.
- Art. 161sexies Sr: Opzettelijke vernieling geautomatiseerd werk of werk voor telecommunicatie.
- Art. 161septies Sr: Culpouse vernieling van enig geautomatiseerd werk of werk voor telecommunicatie.
- Art. 350a Sr: Aantasting/manipulatie computergegevens (het doleuze misdrijf).
- Art. 350b Sr: Aantasting/manipulatie computergegevens (het culpose misdrijf).
- Art. 350c Sr: Aantasting/manipulatie geautomatiseerd werk (het doleuze misdrijf).
- Art. 350d Sr: Faciliteren van art 350a of artikel 350c
- Art. 317 Sr lid 2: Afpersing middels bedreiging gegevens middels een geautomatiseerd werk op te slaan, onbruikbaar of ontoegankelijk te maken.
- Art. 138C Sr: (nieuw artikel, in combinatie met ingangsdatum Wet CCIII)
- Art. 139G Sr: (aangepast artikel, combinatie met ingangsdatum Wet CCIII)

⁵⁷ In de evaluatie wordt binnen de fenomeenonderzoeken de verhouding tussen onderzoeken naar cybercrime in enge zin en onderzoeken naar cyberenabled crime (conform de genoemde kenmerken) nader bekeken. Hierbij is de verwachting dat de ratio van onderzoeken cybercrime in enge zin tot onderzoeken naar cyberenabledcrime in 2019 ongeveer 9:1 zal zijn.

ORGANISATIEONTWIKKELING

Voorts heb ik afspraken gemaakt over de wijze waarop in de intake en service onderdelen van de basisteams de kennis over deze cyberfenomenen zal worden verbeterd zodat ook op dit terrein een beter aangifteproces mogelijk is, en signalen eerder gezien worden. Het basiskennisiniveau van de medewerkers binnen de basisteams en opsporing wordt verder verhoogd en actueel gehouden. Daarnaast is er speciale aandacht voor medewerkers van het Regionaal Service Centrum en Intake&Service ten behoeve van de kwaliteit van het aangifteproces en de dienstverlening. Hierbij kan o.a. gedacht worden aan het jaarlijks uitbrengen van een cybercrime beeld per eenheid en het aanbieden van specifieke trainingen. De politie rapporteert 1 keer per jaar in het jaarverslag over de activiteiten die op dit vlak zijn uitgevoerd.

2C.2. AFSPRAKEN ONLINE SEKSUEEL KINDERMISBRUIK

Het aantal meldingen van online seksueel kindermisbruik is sinds 2014 exponentieel gegroeid. Omdat verspreiding bijna volledig op internet/darkweb plaatsvindt, gaat het over eenheids- en landsgrenzen heen, terwijl het op lokaal niveau beperkt zichtbaar is. Bij de toename spelen ontwikkelingen die het vervaardigen, delen en verkrijgen van kinderporno vergemakkelijken een belangrijke rol, denk aan technologische ontwikkelingen, de beschikbaarheid van apparaten en toenemend gebruik (ook mondiaal) van internet/sociale media. Derhalve wordt ingezet op een hernieuwde aanpak met preventie, publieke-private acties en bestuurlijke elementen, naast een verscherping van de opsporing.

De aanpak van online seksueel kindermisbruik vraagt specifieke expertise binnen de politie. De opsporing wordt gedaan door 150 FTE netto capaciteit, verdeeld over 11 gespecialiseerde teams die centraal worden aangestuurd. Het maken van duidelijke keuzes bij de inzet van de capaciteit is een belangrijke voorwaarde voor een effectieve inzet van die capaciteit.

Er wordt steeds gestreefd naar een zo groot mogelijk maatschappelijk effect. De focus bij de aanpak van online seksueel kindermisbruik ligt daarom onverminderd op het identificeren van slachtoffers, misbruikers, vervaardigers en keyplayers binnen (online) netwerken.

Tegelijkertijd is het van belang dat er voor downloaders en verspreiders geen vrijplaats ontstaat, ook hier dient capaciteit voor beschikbaar te blijven. Door en met JenV wordt daarnaast middels de Hernieuwde aanpak online seksueel kindermisbruik sinds 2018 ingezet op een brede maatschappelijke aanpak die tevens ziet op preventie en verstoring. Hierdoor kunnen politie en OM zich (blijven) richten op acuut misbruik.

Om deze aanpak effectief te laten zijn worden voor deze agenda ten aanzien van de politie de volgende resultaatsofspraken gemaakt:

- ✓ **Afspraak:** De resultaatsofspraken weerspiegelen waar de inzet op gericht wordt. Jaarlijks wordt verantwoording afgelegd over de categorieën plegers waar de inzet op gericht was (de keuze aan de voorkant), te weten:
  - Misbruiker/vervaardiger
  - Keyplayer of facilitator binnen netwerk
  - Bezitter/verspreider

De ambities zijn voor de volgende jaren hieraan gekoppeld.

JAAR	2019	2020	2021	2022
A: Vervaardigers/misbruikers	100	100	100	100
B: Keyplayers (/netwerken)	15	15	15	15
C: Bezitters/verspreiders	400	400	400	400
TOTAAL	515	515	515	515

Deze streefcijfers weerspiegelen de focus op onderzoeken ten aanzien van de verschillende categorieën plegers (verdachten/verdenkingen)⁵⁸. Meer dan voorgaande jaren wordt het zwaartepunt daarbij gelegd op zwaardere (en arbeidsintensieve) onderzoeken in de categorieën A en B. De cijfers zijn voor de komende jaren een reeks van gelijke tred. Deze ambitie is passend gezien externe factoren zoals almaar stijgende instroom van meldingen en dynamische ontwikkelingen op internationaal, juridisch en technologisch gebied.

Tevens wordt gekeken naar de resultaten van de inzet. Daarom wordt in de jaarrapportage tevens gerapporteerd.

⁵⁸ In de voorgaande VA waren de kpi's m.b.t. online seksueel kindermisbruik gebaseerd op aantal "interventies". In deze VA wordt een andere eenheid gebruikt, namelijk het aantal "onderzoeken" per categorie verdachte/verdenking. Op het eerste gezicht lijken deze kpi's lager dan in de vorige Veiligheidsagenda (VA), maar dit is een vertekend beeld door een andere manier van tellen.

teerd waar bovengenoemde gepleegde inzet toe geleid heeft (het resultaat aan de achterkant). Daarbij gaat het naast de aantallen daders bovenal om de hoeveelheid slachtoffers die door inzet van de 150 FTE zijn geïdentificeerd.

Door zowel de inzet (aan de voorkant) als het resultaat te meten (aan de achterkant) kan gekeken worden naar het effect. Dit biedt mogelijkheden tot analyses waaruit we kunnen leren of en wanneer onze sturing leidt tot de gewenste resultaten.

TOELICHTING

Het is een voortzetting van een reeds bestaande sturingsfocus van zowel de LE als de regio's. Er is geen nieuw beleid ten aanzien van sturing en weging. Wel maken de resultaatsafspraken meer dan voorheen inzichtelijk hoe de keuzes bij sturing en weging worden gemaakt. Het sluit goed aan bij de werkp praktijk.

De resultaten met betrekking tot het aantal zaken zijn al de afgelopen jaren bijgehouden, zodat er ook een 'historisch beeld' beschikbaar is over de score op de nieuwe resultaatsafspraken.

De categorieën staan in volgorde van arbeidsintensiviteit: er wordt dus meer capaciteit ingezet op categorie A dan op C. Voor een categorie A-onderzoek is veel meer tijd en capaciteit nodig dan voor een categorie C-onderzoek. Er worden dus minder onderzoeken voorzien in de A-categorie dan in de C-categorie.

2D. EXECUTIE

Wie veroordeeld wordt, moet de straf ook ondergaan. Dat is belangrijk voor het slachtoffer, de samenleving en voor een geloofwaardig strafrechtstelsel. Zoals bekend wordt op dit moment 90% van de opgelegde vrijheidsstraffen binnen 24 maanden ten uitvoer gelegd. Van ongeveer 1% start de tenuitvoerlegging in het derde jaar na onherroepelijke veroordeling. Er resteert een groep, die niet via het reguliere opsporingsproces wordt aangehouden met als gevolg openstaande vrijheidsstraffen. De politie is in operationele zin belast met de opsporing van veroordeelden met een openstaande vrijheidsstraf en is daarmee één van de partners in de keten.

Bij het realiseren van prestaties is de politie in belangrijke mate afhankelijk van het presteren van ketenpartners die een rol hebben voordat de politie een opdracht krijgt in een executiedossier. Zo is bijvoorbeeld de kwaliteit van het executiedossier en het beschikbaar hebben van (alternatieve) verblijfsadressen die binnen de keten of – nog breder – binnen de overheid, beschikbaar zijn maar niet worden gedeeld voor de politie van belang om efficiënt binnen de gestelde normtijden een prestatie te kunnen leveren.

De politie is partner in het landelijk programma 'Onvindbare veroordeelden' (CJIB/OM/J&V/NP). Dit programma richt zich onder meer op de bestaande voorraad gesignaleerden met veroordelingen die er toe doen. Het gaat daarbij voornamelijk om vrijheidsstraffen, omdat het maatschappelijk ongewenst is dat deze groep de straf ontloopt. Het programma richt zich op tenuitvoerleggingen die eerder bij de politie niet hebben geleid tot een positieve afdoening doordat de veroordeelde niet vindbaar bleek. Gebleken is dat bij hernieuwd onderzoek soms aanknopingspunten te vinden zijn, die leiden tot een succesvolle aanhouding en tenuitvoerlegging. Het beleid is neergelegd in de brief aan de Tweede Kamer over de tenuitvoerlegging van straffen d.d. 18 januari 2018⁵⁹. In deze agenda worden ten behoeve van de prioriteit executie de volgende afspraken gemaakt:

- ✓ **Afspraak:** De politie ontvangt de dossiers die voldoen aan de definitie "er is sprake van een opsporingsindicatie binnen Nederland". Aan die definitie zijn kwalitatieve randvoorwaarden verbonden die nader zijn omschreven.
- ✓ **Afspraak:** De politie verricht vervolgens opsporingshandelingen binnen de huidige opsporingscapaciteit ten aanzien van deze dossiers om op die manier het dossier positief af te doen. Dit betekent uiteraard bij voorkeur dat de veroordeelde wordt aangehouden.
- ✓ **Afspraak:** Voor de in behandeling genomen dossiers geldt vervolgens een inspanningsverplichting, die inhoudt dat een percentage van 40% van de aangeleverde dossiers positief wordt afgedaan. Over de definitie van 'positief afdoen' staat verderop in de tekst meer duiding.
- ✓ **Afspraak:** Er zijn doorlopend 100⁶⁰ dossiers bij de politie in behandeling waaraan actief wordt gewerkt.

Met deze afspraken wordt invulling gegeven aan de volgende doelstelling:

“eenduidige kwalitatieve en kwantitatieve afspraken te maken met inachtneming van de daarbij behorende randvoorwaarden. Het gaat hier om de in het opsporingsregister opgenomen (oude voorraad van) veroordeelden met lagere straffen die niet primair binnen het aandachtsgebied van FAST⁶¹ vallen”.

Door middel van de bovenstaande afspraken wordt invulling gegeven aan deze doelstelling. Daarbij wordt ook, aanvullend hierop, een (eerste) afspraak gemaakt over het voorkomen dat nieuwe zaken dreigen terecht te komen in de passieve signalering van E&S (voormalig Opsporingsregister).

3. LANDELIJKE THEMA'S

Naast de onderwerpen waar ik concrete beleidsdoelstellingen op heb geformuleerd is er een aantal onderwerpen dat ik wil benoemen in deze agenda. Het zijn onderwerpen waar in andere kaders reeds afspraken over zijn en waar de politie een partner is in de aanpak. Voor deze onderwerpen vraag ik middels deze agenda aandacht, maar ik stel geen (aanvullende) landelijke afspraken voor. Het is aan het lokale gezag om aan deze thematiek invulling te geven. Deze thema's zullen wel op landelijk niveau gevolgd worden en indien daar aanleiding toe is in het LOVP worden besproken.

3A. BESTRIJDING TERRORISME EN EXTREMISME

De aanhoudende terroristische dreiging is complex en veranderlijk. De jihadistische dreiging vormt de meest bepalende terroristische dreiging voor Nederland. Ook in Nederland opereren jihadistische netwerken die de intentie hebben om aanslagen in Europa te plannen.

De notitie Integrale aanpak terrorisme⁶² beschrijft de aanpak langs de lijnen van de Nationale Contraterroris-

me-Strategie 2016-2020. De aanpak concentreert zich op de volgende interventiegebieden:

- 1 Het tijdig zicht krijgen op en duiden van (potentiële) dreigingen in of tegen Nederland en de Nederlandse belangen in het buitenland;
- 2 Het voorkomen en verstoren van extremisme en terrorisme en het verijdelen van aanslagen;
- 3 Het beschermen van personen, objecten en vitale processen tegen extremistische en terroristische dreigingen, zowel fysiek als online;
- 4 Het optimaal voorbereid zijn op extremistisch en terroristisch geweld en de gevolgen daarvan;
- 5 Het door vervolging handhaven van de democratische rechtsstaat tegen extremisme en terrorisme.

De integrale aanpak brengt voor de politie enkele specifieke aandachtspunten met zich mee, waarover gedurende de looptijd van de agenda met de politie gesproken zal worden over haar rol en inbreng:

- ✓ Aanpak van verspreiding van extremistisch en terroristisch gedachtegoed;
- ✓ Vroegtijdige onderkenning van netwerken en potentieel gewelddadige eenlingen;
- ✓ Vroegsignalering radicalisering en risico's teruggekeerde/ex-gedetineerde jihadististen;
- ✓ Opleiding en expertiseborging met betrekking tot aanslagmiddelen, waaronder CBRN;
- ✓ Handhaving openbare orde en/of bewaken en beveiligen bij terroristische incidenten en andere vormen van grof geweld.

⁶⁰ Er wordt uitgegaan van een continue werkvoorraad van 10 dossiers per Eenheid. Dit zorgt voor continuïteit en prioriteit in de operationele werkzaamheden. Een eenheid is daarbij afhankelijk van de toelevering door de TVO van verrijkte dossiers met opsporingsindicatie binnen Nederland. Het getal is gebaseerd op een berekening van de gemiddelde behandeltijd.

⁶¹ Primair behoort tot het aandachtsgebied van FAST de groep zonder vaste woon- of verblijfplaats in Nederland, met een netto restantstraf van =>300. M.b.t. de groep met een straf van meer dan 120 dagen onderneemt FAST actieve opsporing nadat er een signaal binnengekomen is met een concrete aanwijzing tot verblijf in het buitenland. Wel zijn er dan al administratieve maatregelen genomen, zoals (indien mogelijk) Europees Aanhoudingsbevel (EAB) en paspoort signalering.

⁶² TK 2017/2018, 29754, nr. 436

3B. HIGH IMPACT CRIMES EN MOBIEL BANDITISME

Overvallen, straatroven, expressief geweld en woninginbraken zijn high impact crimes die een grote en soms blijvende impact hebben op slachtoffers, familie en andere betrokkenen. Aan deze beleidsdoelstelling zullen in tegenstelling tot de vorige Veiligheidsagenda (2015-2019) geen landelijke (kwalitatieve of kwantitatieve) afspraken meer worden verbonden. Publieke en private partners, waaronder de politie, zullen de taskforce Overvallen en straatroven continueren.

Mobiel Banditisme is niet te omvatten binnen één strafbaar feit. Het is de aanduiding voor een veelheid aan delicten (met name vermogensdelicten) gepleegd door rondreizende dadergroepen die op dit gebied stelselmatig en internationaal actief zijn. De taskforce mobiel banditisme wordt gecontinueerd met het streven verder te werken aan het samenbrengen van lopende initiatieven, het stimuleren van nieuwe preventieve maatregelen en het komen tot een integrale aanpak tussen de ketenpartners, waaronder politie.

3C. KINDERMISHANDELING EN HUISELIJK GEWELD

Niet op school, niet op straat, maar thuis heb je de grootste kans om met geweld in aanraking te komen. Huishoudelijk geweld is in omvang en impact één van de grootste geweldsvraagstukken van de samenleving. De aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling vraagt om een optimaal samenspel tussen partners in de opsporing, zorg, straf en binnen gemeenten met het oog op de veiligheid van het slachtoffer en het voorkomen van recidive. In het Interbestuurlijk Programma 2018-2021 en het programma huiselijk geweld en kindermishandeling 2018-2021 'Geweld hoort nergens thuis' van de ministeries van VWS en JenV en de VNG is de aanpak en de bijdrage die politie hier aan levert beschreven. Partijen uit de keten (Openbaar Ministerie; Nationale Politie; 3RO; Raad voor de Kinderbescherming; Rechtspraak) en Veilig Thuis hebben een ontwikkelagenda opgesteld ter versterking van de samenwerking bij meldingen van strafbare vormen van huiselijk geweld en kindermishandeling in de komende jaren. Deze ontwikkelagenda draagt bij aan de realisatie van de ambitie van het Actieprogramma Geweld hoort nergens thuis.

3D. PERSONEN MET VERWARD GEDRAG

Bij mensen met verward gedrag gaat het om mensen die (tijdelijk) de grip op hun leven (dreigen) te verliezen, waardoor de kans bestaat dat zij zichzelf of anderen schade berokkenen. Gemeenten en lokale partijen zijn in eerste instantie verantwoordelijk om de zorg aan deze mensen goed te organiseren. In het Interbestuurlijk programma is afgesproken dat de problematiek rondom personen met verward gedrag één van de thema's is waarop Rijk en gemeenten zich de komende jaren gaan richten. Deze gemeenschappelijke ambitie sluit aan bij de verdere ontwikkeling en borging van het recent beëindigde schakelteam Personen met Verward gedrag. De politie is hierin een belangrijke partner. Het realiseren van preventie/wijkgerichte aanpak en vroegsignalering, waarbij 24/7 zorg in de wijk wordt gestimuleerd, zijn hierbij van belang.

3E. LOKAAL EN LANDELIJK GEZAG

Naast de landelijk benoemde thema's waar het gezag lokaal ligt, kent de wet een beperkt aantal onderwerpen waarop het gezag landelijk belegd is. Om inzicht te geven in het totaal aan landelijke afspraken wordt in deze paragraaf nader in gegaan op deze onderwerpen. Landelijk gezag ligt op executie (separaat benoemd onder a), bewaken en beveiligen in het centrale domein en op de migratietaak. Dit zijn reguliere gezagstaken gelijk het gezag op de openbare orde bij de burgemeesters en het gezag op de strafrechtelijke handhaving bij het Openbaar Ministerie.

1.1.2 MIGRATIETAAK

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid heeft het gezag over de politie met betrekking tot de migratietaak. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om het toezichthouden op de naleving van de Vreemdelingenwet, het uitvoeren van identiteitsonderzoeken en het bestrijden van criminele activiteiten zoals mensenhandel. Het gezag bij de strafrechtelijke aanpak van criminele activiteiten ligt bij het OM. De uitvoering van de politieke migratietaak is belegd bij de Afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie en Mensenhandel (AVIM). Daarnaast voert de Zeehavenpolitie (ZHP), onderdeel van de eenheid Rotterdam,

grenscontroles en –bewaking uit in de Rotterdamse haven en op de haventerreinen. Ten behoeve van migratietaken werkt de politie nauw samen met nationale partners en lokale partners om ook te faciliteren bij lokale veiligheidsvraagstukken.

Afspraken over de migratietaak worden separaat gemaakt tussen JenV en de AVIM/ZHP. Deze afspraken gaan over:

- ✓ Uitvoering van vreemdelingrechtelijke toezichts- en handhavingstaken
- ✓ Uitvoering van (grens)toezichttaken conform EU en nationale wetgeving
- ✓ Aanpak van migratiecriminaliteit
- ✓ Identificatie & Registratie (I&R) in de asielprocedure

4. ORGANISATIE- ONTWIKKELOPGAVEN

Tot slot hebben de gezagen op basis van de regionale meerjarenbeleidsplannen een aantal ontwikkelopgaven voor de politie gedefinieerd:

Zorg voor een lokaal stevige verankering van de politie op een manier die past bij de lokale context.

Zorg voor een politie die zichtbaar is in de samenleving en in verbinding staat met alle bevolkingsgroepen. Zorg voor een doorontwikkeling van de gebiedsgebonden politiezorg, zorg voor diversiteit in de organisatie en zorg dat de burger er op kan vertrouwen dat de politie er staat wanneer nodig. Het aanpakken en voorkomen van discriminatie is hierbij een belangrijk element.

Zorg voor een kwalitatieve doorontwikkeling van de intelligence en de opsporing, zodat zowel de traditionele als de nieuwe criminaliteit aangepakt kunnen worden. Aandacht verdient hierbij de opsporing van de zogenaamde kleine of veelvoorkomende criminaliteit.

Zet de burger centraal, zowel in de vorm van burgerparticipatie als er zijn voor kwetsbare personen. Het op een hoger niveau krijgen van de dienstverlening van de politie aan de burgers is hierbij een belangrijk aandachtspunt.

Integraal werken is het uitgangspunt: samen wordt gewerkt aan een veilig Nederland. De politie zal haar werk meer en meer moeten doen in verbinding met andere publieke en private organisaties. Daarmee wordt geïnvesteerd in de samenhang in de aanpak tussen de verschillende domeinen (zorg, sociaal, ruimtelijk en veiligheid) en externe partners, die nodig is voor het versterken van de veiligheid in de leefomgeving van inwoners.

Zet in op preventie en zorg waar kan, repressie waar moet. Over deze ontwikkelingen zal o.a. langs de lijnen van de ontwikkelagenda Gebiedsgebonden politiezorg en de ontwikkelagenda Opsporing en via de reguliere beheers cyclus worden gesproken.

5. MONITORING EN EVALUATIE

In het LOVP wordt de voortgang van de realisatie van de ambities besproken. Hierin wordt gezien of het ambitieniveau gerealiseerd wordt en of beleidsmatige en beheersmatige randvoorwaarden aangescherpt dienen te worden. Ten minste twee maal per jaar wordt de voortgang geagendeerd.

Een aantal doelstellingen zal in 2019 geëvalueerd worden dan wel in 2019 ontwikkeld worden. Halverwege 2020 zal er een evaluatie plaatsvinden van deze beleidsdoelstellingen en resultaten met tot doel eventuele bijstelling mogelijk te maken.

BIJLAGE 1B.

UITWERKING VEILIGHEIDSAGENDA

TOELICHTING VERDELING DOELN EENHEID NOORD-NEDERLAND

In de Veiligheidsagenda 2019- 2022 zijn landelijke doelstellingen opgenomen op de thema's ondermijning, mensenhandel en cybercrime. Met verwijzing naar de tekstuele uitwerking van de Veiligheidsagenda zoals opgenomen in bijlage 1, leest u hier wat dit betekent voor Noord-Nederland.⁶³

AD 2A: ONDERMIJNING- CRIMINELE SAMENWERKINGS-VERBANDEN (CSV'S)

Het betreft het aantal projectmatige onderzoeken naar georganiseerde ondermijnende criminaliteit alsmede Team Grootschalige Onderzoeken (TGO's) met een link naar de georganiseerde criminaliteit (exclusief de thema's kinderporno en high tech crime) die zich in de tactische of in de vervolgingsfase in eerste aanleg bevinden en afkomstig zijn van de Nationale Politie.

Voor Noord-Nederland geldt een aantal van **80**.

AD 2B: MENSENHANDEL

Het betreft streefcijfers aantal OM-verdachten van mensenhandel.

Voor Noord-Nederland geldt een aantal van **19** voor 2019, **21** voor 2020, **22** voor 2021 en **24** voor 2022. Een oplopende reeks, zoals voor elke eenheid gehanteerd.

AD 2C1: CYBERCRIME

Op basis van de landelijke Veiligheidsagenda 2019-2022 geldt voor Noord-Nederland een kwantitatieve doelstel-

ling van **27** reguliere onderzoeken in 2019. Hiervan mag **25%** met een alternatieve interventie worden afgedaan. Alternatieve interventies zijn preventieve en/of verstorende activiteiten, zoals het in beslag nemen van een server of het uit de lucht halen van een website. Het cyberteam van de politie in Eenheid Noord-Nederland moet daarnaast inzet verlenen bij twee tot vier landelijke fenomeenonderzoeken. Voor de jaren 2020-2022 worden jaarlijks nieuwe kwantitatieve doelstellingen bepaald.

AD 2C2: ONLINE SEKSUEEL KINDERMISBRUIK

Hierbij zijn geen aantallen afgesproken. Het gaat bij deze aanpak om de focus op het identificeren van slachtoffers, misbruikers, vervaardigers en keyplayers binnen (online) netwerken alsmede downloaders en verspreiders. Voor de aanpak van online seksueel kindermisbruik is een vaste hoeveelheid capaciteit ingezet, verdeeld over een aantal gespecialiseerde teams die centraal worden aangestuurd. Er is dan ook geen regionale verdeling van onderzoeken gemaakt.

⁶³ Op het moment van schrijven is de uitwerking van de afspraken uit de Veiligheidsagenda voor de regionale politie-eenheden nog niet definitief vastgesteld. Het betreft hier de meest recente verdeling.

BIJLAGE 2A.

VERDELING FORMATIE OVER DE HOOFDONDERDELEN

FORMATIE IN FTE VANAF 2022	OS VO	OS ASP	NOS	TOTAAL
Districten				
basisteam	1837,9	354,0	16,0	2207,9
flexteams	45,0	0,0	0,0	45,0
districtsrecherche	263,0	0,0	0,0	263,0
selectie- en coördinatiecentrum ZSM	31,5	0,0	0,0	31,5
leiding en secretariaat	6,0	0,0	3,0	9,0
totaal districten	2183,4	354,0	19,0	2556,4
Dienst Regionaal Operationeel Centrum				
meldkamer politie	73,0	0,0	0,0	73,0
leiding en secretariaat	1,5	0,0	1,0	2,5
totaal dienst	74,5	0,0	1,0	75,5
Dienst Regionale Recherche				
generieke opsporing	104,0	0,0	0,0	104,0
thematische opsporing	122,5	0,0	0,0	122,5
vreemdelingenpolitie	173,0	0,0	0,0	173,0
opsporingsondersteuning	234,7	0,0	0,0	234,7
leiding en secretariaat	2,0	0,0	1,0	3,0
totaal dienst	636,2	0,0	1,0	637,2
Dienst Regionale Informatieorganisatie				
informatieknooppunten	77,0	0,0	0,0	77,0
analyse en onderzoek	34,0	0,0	0,0	34,0
regionale informatie	76,0	0,0	0,0	76,0
inwinning	46,0	0,0	0,0	46,0
RID-WIV	16,0	0,0	0,0	16,0
Business Intelligence en Kwaliteit	2,0	0,0	5,0	7,0
leiding en secretariaat	2,0	0,0	1,0	3,0
totaal dienst	253,0	0,0	6,0	259,0
Dienst Regionale Operationele Samenwerking				
crisisbeheersing/evenementen/honden	52,0	0,0	0,0	52,0
infrastructuur	117,5	0,0	0,0	117,5
regionaal servicecentrum	75,0	0,0	0,0	75,0
arrestantentaken	144,0	0,0	0,0	144,0
coördinatie-taken/KC-taken/beslaghuis	51,5	0,0	0,5	52,0
leiding en secretariaat	2,0	0,0	1,0	3,0
totaal dienst	442,0	0,0	1,5	443,5

	OS VO	OS ASP	NOS	TOTAAL
Dienst Regionale Bedrijfsvoering				
planning en capaciteitsmanagement	0,0	0,0	39,0	39,0
leiding	0,0	0,0	1,0	1,0
totaal dienst			40,0	40,0
Staf				
politieprofessie	16,0	0,0	3,0	19,0
control	0,0	0,0	15,5	15,5
bestuursondersteuning	11,0	0,0	18,3	29,3
veiligheid, integriteit en klachten	12,0	0,0	12,0	24,0
ondersteuning bedrijfsvoering	0,0	0,0	3,4	3,4
communicatie	0,0	0,0	17,0	17,0
leiding	1,0	0,0	0,0	1,0
totaal staf	40,0	0,0	69,2	109,2
Regioleiding				
totaal leiding	4,0	0,0	0,0	4,0
Totaal regionale eenheid	3633,1	354,0	137,7	4124,8

OS = formatie voor operationele taken, NOS = formatie voor niet-operationele taken

VO = formatie voor volledig opgeleide medewerkers, asp = formatie voor aspiranten (nog in opleiding)

BIJLAGE 2B.

VERDELING FORMATIE OVER DE BASISTEAMS

FORMATIE IN FTE VANAF 2022	OS VO	OS ASP	NOS	TOTAAL	WV WIJK
A1 Noordwest Fryslân	82,4	15,5	1,0	98,9	14,0
A2 Noordoost Fryslân	132,5	26,0	1,0	159,5	25,5
A3 Oost Fryslân	80,7	14,5	1,0	96,2	17,0
A4 Zuidoost Fryslân	99,1	19,0	1,0	119,1	21,5
A5 Sneek	142,3	26,5	1,0	169,8	29,0
A6 Leeuwarden	164,5	32,0	1,0	197,5	27,0
District Fryslân	701,4	133,5	6,0	840,9	134,0
B1 Ommelanden West	63,7	12,0	1,0	76,7	13,0
B2 Ommelanden Noord	111,2	21,0	1,0	133,2	20,0
B3 Ommelanden Oost	101,4	18,5	1,0	120,9	20,0
B4 Ommelanden Midden	97,4	18,0	1,0	116,4	20,0
B5 Groningen Zuid	91,5	18,5	1,0	111,0	16,5
B6 Groningen Centrum	109,2	22,0	1,0	132,2	11,5
B7 Groningen Noord	112,2	23,0	1,0	136,2	20,5
District Groningen	686,5	133,0	7,0	826,5	121,5
C1 Noord Drenthe	139,4	27,0	1,0	167,4	32,0
C2 Zuidoost Drenthe	157,1	30,5	1,0	188,6	34,0
C3 Zuidwest Drenthe	153,4	30,0	1,0	184,4	33,5
District Drenthe	449,9	87,5	3,0	540,4	99,5
Eenheid Noord-Nederland	1837,9	354,0	16,0	2207,9	355,0

OS = formatie voor operationele taken, NOS = formatie voor niet-operationele taken (secretariaat)

VO = formatie voor volledig opgeleide medewerkers, asp = formatie voor aspiranten (nog in opleiding)

WV WIJK = formatie voor wijkagent binnen totale formatie

In 2020 is de formatie nog 10,6 fte kleiner dan weergegeven. Uit de RA-gelden wordt in 2021 9 fte voor wijkagent toegevoegd. In 2022 wordt nog een resterende 1,6 fte toegevoegd voor de functie Operationeel Specialist C.

BIJLAGE 3.

KAART VAN DE EENHEID

NOORD-NEDERLAND

